Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

NAJER FOLKSBLAT פרייז 20 גראשען הײנט 8 זײטען.

נייער פאלקסבלאט

אומפארטייאישע פאליטיש-געזעלשאפטליכע טאג-צייטונג

Nr. 201 | Łódź, Sroda 28 sierpnia 1929 r. | זיבעטער יאהרגאנג | לאדז, מיטוואך, כב מנחם אב תרפ"ט | № 201

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 24-71. | אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פיעטריקאווער 21, טעל. 24-71

פערניכטען דעם יודישען ישוב

דאס איז דער טייוולאנישער פלאן פון די אראבער

קאמפען, שחיטות, מארדען, אנפאלען אין גאנץ א"י הערען נישט אויף.— אינטערווענץ פון אמעריקא ביי דער ענגלישער רעגירונג.— גראנדיעזע פראטעסט-בעוועגונג אין אמעריקא, פוילען און אין דער גאנצער וועלט

שפעט ביינאכט האבען מיר דערהאלטען א רייהע דעפעשעס וועלכע שטעלען פאר די לאגע אין א"י אלס ווייטער געפעהרליך דראהענד. מיר געבען די דעפעשען אין דער ארדנונג, אין וועלכער זיי זענען דערהאלטען געווארען.

קאירא, 27. (יט"א טעלעגראפיש).

די לאגע אין ארץ-ישראל איז נישט בעסער. יעדע שעה קומט פאר נייע אטאקעס אויף די יודישע קאלאניעס, די קאלאניעס אין דרום ארץ-ישראל זענען אינגאנצען איזאלירט. און איינע פון די אגריקולטור דערפער זענען פינף יודען דערהרגעט געווארען.

אין א גרויסער שלאכט ביי חיפה זענען 4 יודען דערהרגעט געווארען, 57 שווער פערוואונדעט.

אין משמר העמק איז פארגעקומען א גרויסע שלאכט. עס זענען געפאלען א סך קרבנות. די צאהל איז נישט בעוואוסט.

דאס בריטישע מיליטער שיצט די קאלאניסטען צוזאמען מיט דער העלדישער זעלבסט-שוץ. חולדה איז עוואקואירט. אין פיל ערטער זענען די שוהלען פערברענט. אין א סך פאלען שטעלט זיך די פאליציי אויף דער זייט פון די אראבער.

איראק, 27. (יט"א טעלעגראפיש).

אויף דער אויפפאדערונג פון דער ענגלישער רעגירונג אז הערבערט סעמיועל זאל קומען קיין לאנדאן, האט ער געענטפערט, אז ער קאן קומען ערשט דאנערשטאג.

לאנדאן, 27. (יט"א טעלעגראפיש).

דער ציוניסטישער עקזעקוטיוו האט בעקומען א דעפעשע פון ירושלים, אז די אראבער האבען פערברענט די מיידעלשע אגריקולטור-שולע משק פועלות. אראבער אטאקירען פאלגענדע קאלאניעס: כפר אוריה, עמק ערבות, גדוד עבודה, בית אלפא, חולדה, פערברענט פיל בנינים מיט לעבעדיגע איינוואוינער. פון גזה איז ענטלאפען די גאנצע בעפעלקערונג. די רעגירונג איז נישט בכוח צו בעהערשען די לאגע.

היינט פריה האבען זיך אנגעהויבען נייע צוזאמענשטויסען אין עמק. די אראבער שיסען און פיהרען אויס איינצעלנע מארדען.

תל-אביב, 27. (יט"א טעלעגראפיש).

די אראבישע אטאקעס האבען זיך איבערגע'חזרט. אלע אנגריפען זענען אפגעשלאגען געווארען אין שטאט איז פערהאן געוויס שפייז.

לאנדאן, 27. (יט"א טעלעגראפיש).

די ציוניסטישע עקזעקוטיווע האט בעקומען א דעפעשע, אז נישט קוקענדיג אויף אלע אינטערווענצען האט מען נישט ערלויבט די יודישע צייטונגען צו ערשיינען, די רעגירונג גיט ארויס א ביולעטין, אין וועלכען די געשעהענישען ווערען פאלש בעלויכטען די ציפערען זענען פאלשע. די אראבער ווערען נישט דערמאהנט אלס אנגרייפער, און ס'מאכט אן איינדרוק, אז די יודען פאלען אן.

לאנדאן, 27. (יט"א טעלעגראפיש).

נעבען יפו זענען קאנצענטרירט איינגע טויזענד אראבער, וואס האבען אטאקירט תל-אביב. די שטאט ווערט פערטיידיגט פון ענגלישען מיליטער מארגען דארפען אנקומען ענגלישע פאנצער-שיפען, וואס וועלען פערטיידיגען די שטאט.

ניו-יארק, 27. (יט"א טעלעגראפיש).

דער וועד-הרבנים האט בעשטימט דעם 17 סעפטעמבער (יום כפור קטן) אלס תענית ציבור.

קאאירא, 27. (יט"א טעלעגראפיש).

בן-צבי טעלעפאנירט 11 פריה: די אראבישע אטאקעס דויערען ווייטער, ס'איז דא ווייניג בריטיש מיליטער. מיר האבען נישט קיין עצה. היינט איז חולדה דעמאלירט געווארען.

אטאקירט געווארען די רוטענבערג-סטאציע אין חיפה. איין בנין פערברענט. די סטאציע איז גע'פאהר. די רעגירונג דארף מאבילזירען די יודען אין מיליטער. א-אבער האבען ענגליש געוועהר. די אטאקעס זענען סיסטעמאטישע און ס'איז זי-בער, אז ס'איז פערהאן א פלאן צו פערניכטען דעם ישוב.

ביירוט, 27 (יט"א טעלעגראפיש).

אין דמשק איז פארגעקומען א דעמאנסטראציע פון 20 טויזענד אראבער. דער לאזונג איז צו העלפען די אראבער אין פאלעסטינא. דער יודישער קווארטאל ווערט בעוואכט פון פאליציי.

קאאירא, 27. (יט"א).

אין ארץ-ישראל זענען פערהאן 1500 בריטישע זעלנער. ווייטערע זענען אין וועג.

קאאירא, 27. (יט"א).

בן-צבי טעלעפאנירט 2 נאכמיטאג:

כ'ערקלער פייערליך, אין נאמען פון דער יודישער בעפעלקערונג, אז די אפיציעלע ידיעה דאס יודען האבען אנגעהויבען די קאמפען זענען נישט אמת. איך בעשולדיג פייערליך די ארץ-ישראל-רעגירונג, אז זי איז שולדיג אין די געשעהענישען.

פאריז, 27. (יט"א טעלעגראפיש).

די צאהל יודישע הרוגים ווערט אנגעגעבען אויף 600. די ידיעה איז נישט בעשטעטיגט.

קאאירא, 27. (יט"א).

כפר ילדים איז שטארק בעדראהט.

קאאירא, 27. (יט"א טעלעגראפיש).

די נאכט האבען זיך איבערגע'חזרט די אטאקעס אין קווארטאל ימין משה אין ירושלים.

קאאירא, 27. (יט"א טעלעגראפיש).

בן-צבי טעלעפאנירט 3 נאכמיטאג:

די יודען האבען פערלאזען די אלטשטאט אין ירושלים. די הייזער ברענען. היינט ביינאכט ריכט מען זיך אויף א נייעם אנגריף פון דער זייט פון שער שכם.

אין חיפה האט די רעגירונג ארעסטירט 25 יודישע ארבייטער.

לאנדאן, 27. (יט"א טעלעגראפיש).

די עקזעקוטיווע רעפעשירט קיין ירושלים: עס ווערען אנגענומען אלע מיטלען צוריקצושטעלען די ארדנונג. עס ווערט געטון אלץ וואס איז מעגליך. עס זענען אונטערגעשריבען מעלדשעט, מארבורג און ווייצמאן.

לאנדאן, 27. (אטע).

די ידיעה פון פראנצויזישע קוועלען לויט וועלכע עס זענען שוין פערהאן פון פינף ביז זעקס הונדערט טויטע זענען דא נישט בעשטעטיגט געווארען. אין בית אלפא און אין עמק האבען ענגלישע פליהער אטאקירט די אראבער, וועלכע זענען אנגעפאלען אויף די דארטיגע יודען.

פון ירושלים קומען אן נאר צענזורירטע ידיעות. איבער די נאכטען מארשירען ענגלישע סאלדאטען און איבער דער שטאט פאטרולירען כסדר עראפלאנען. אין פערשידענע שטאט-טיילען זאלען ווייטער פארקומען שלאכטען צווישען אראבער און יודען, און די צאהל פון די הרוגים וואקסט כסדר. אין ירושלים זענען שוין אנגעקומען 1500 מאן ענגלישע סאלדאטען. פון קאירא זענען אפגע-גאנגען ווייטערדיגע פיעכאטע און ארטילעריע-אפ-טיילונגען.

לאנדאן, 27. (ספ. טעל.) די רעגירונגס-קרייזען ווי אויך די רעגירונגס-פרעסע פעראיהמען זיך שטארק מיט די געשעהענישען אין פאלעסטינע.

די לעצטע ראדיא-דעפעשען מעלדען, אז אין ירושלים האבען זיך די ענגלישע מיליטער-אפטיילונגען צוזאמען מיט דער יודישער בעפעלקערונג זיך צו-ריקגעצויגען אין איינעם פון די שטאט-טיילען איבער וועלכער עס קורסירען כסדר עראפלאנען.

דעם גרעסטען טייל פון דער שטאט האבען פערנומען אפטיילונגען בעוואפענטע אראבער. פון צייט צו צייט שפילען זיך אפ אויף די גאסען בלוטיגע שלאכטען. עס ווערען בענוצט פון ביידע צדדים נישט נאר ביקסען נאר אויך מאשינען געוועהר.

דער פרוב פון די אראבער אונטערצוצינדען דעם אלטען שטאט-טייל פון ירושלים איז נישט גע-לונגען.

ירושלים, 27 (יט"א טעלעגראפיש).

דער שטאט-פרעזידענט האט ארויסגעלאזט אן אויפרוף צו דער בעפעלקערונג צו פערהאלטען זיך רוהיג.

קאירא, 27. (יט"א טעלעגראפיש).

אין חיפה איז ערקלערט געווארען קריגס-צושטאנד.

ירושלים, 27. (יט"א טעלעגראפיש).

היינט זענען אין אלט-שטאט געעפענט גע-ווארען די קריסטליכע און מוזולמענישע געשעפטען.

קאירא, 27. (יט"א טעלעגראפיש).

עס ווערט אפגעלייקענט די ידיעה, אז עפולה איז פערברענט געווארען.

קאירא, 27. (יט"א טעלעגראפיש).

די רעגירונג האט פעראָרדענט צו עוואקואירען עטלי ה(דרום-טייל פון עמק יזרעאל).

וואס זאגען די אפיציעלע בעריכטען

לאנדאן, 27 (אטע) דער „דיילי טעלע-גראף" מעלדעט פון ביירוט: אנטלאפענע פון פא-לעסטינא גיבען איבער, אז די אראבער זענען מאנטאג איבערפאלען חיפה, דערביי זענען געפא-לען א סך דערהרגעטע און פערוואונדעטע. א טייל סאלדאטען זענען פון די אראבער ענטוואפענט געווארען. די לאגע ווערט פון שעה צו שעה ערנסטער. א בעשטעטיגונג פון דער ענט-וואפנונג פון ענגלישע סאלדאטען דורך אראבער פעהלט נאך.

מצד דער ענגלישער פערוואלטונג אין פא-לעסטינא ווי אויך מצד דעם קאלאניען-מיניסטער-יום ווערען פערעפענטליכט אפיציעלע בעריכטען, וועלכע נעהמען אבער ארום די געשעהענישען נאר ביז שבת אינדערפריה. אין די דאזיגע בעריכטען ווערט פעסטגעשטעלט, אז הגם די לאגע האט זיך אין גרעסטען טייל פון לאנד געבעסערט, איז זי אבער נאך זעהר דראהענד. עס ווערען דערוויייל אנגענומען ווייטערע פערטיידיגונג-מאסנאהמען. פון מאלטא איז ווייטער אבגעגאנגען א שיף מיט עראפלאנען און צוויי צושטערער. 8 ווייטערע צושטערער גרייטען זיך אויף דער רייזע קיין פא-לעסטינא.

אמעריקא פאדערט צו מאכען ארדנונג

וואשינגטאן, 27 (יט"א טעלעגראפיש).

דער אמעריקאנישער אויסערן-מיניסטער סטימ-סאן האט זיך געווענדעט צום אמעריקאנער אמ-באסאדאר אין לאנדאן, אז ער זאל תיכף פארע-רעדען ביי דער ענגלישער רעגירונג, ס'זאלען אנגע-נומען ווערען שריט צו מאכען רוה אין ארץ-ישראל און זיכערען דאס לעבען פון די אמעריקאנער ביר-גער.

אויף א פרעסע-קאנפערענץ האט דער אוי-סערן-מיניסטער ערקלערט, אז אלעבע ענינים ווע-רען געווענליך ערלעדיגט דורך דעם ענגלישען אמ-באסאדאר אין אמעריקא. צוליב דעם וויכטיגקייט פון ענין און צוליב דער ערמארדונג פון די 12 יודיש-אמעריקאנישע בירגער איז די ווענדונג, גע-מאכט געווארען דירעקט קיין ענגלאנד.

לאנדאן, 27. (ספ. טעל.) דער ענגלישער אמבאסאדאר אין וואשינגטאן האט היינט בעזוכט סטימסאנען, כדי איהם פערזענליך אויסצודריקען בע-דויערען צוליב'ן טויט פון אמעריקאנער בירגער בעת די לעצטע אונרוהען אין ארץ-ישראל און כדי ארום-צורעדען מיט איהם די אלגעמיינע סיטואציע. פון אלע טיילען פעראייניגטע שטאטען קומען אן אין ז שטאט-דעפארטאמענט רעזאלוציעס און פעטיציעס אין וועלכע מען פאדערט די אינטערווענץ פון די פעראייניגטע שטאטען.

ניו-יארק, 27. (אטע) צאהלרייכע יודישע ארגאניזאציעס האבען בעזוכט דעם פרעזידענט הו-בער און מלוכה-סעקרעטאר סטימסאן און זיך פאר זיי בעקלאגט איבער דער ענגלישער פערוואל-טונג אין פאלעסטינא. מלוכה-סעקרעטאר סטימסאן האט פערזיכערט, אז די אמעריקאנישע רעגירונג האט שוין אלץ וואס איז נאר מעגליך געווען צו טון אין דעם ענין געטון. דערביי האט ער אנגעוויזען אויף דעם דעמארש פון דער אמעריקאנישער רעגי-רונג ביי דעם ענגלישען באטשאפטער, אין וועלכען עס ווערט פראטעסטירט נעגען די גרויזאמקייטען אין פאלעסטינא.

פרעזידענט הובער האט ערקלערט, אז די אמעריקאנישע רעגירונג איז שטארק בעזארגט איבער די אונרוהען אין פאלעסטינא. אבער מצד ענג-לאנד זענען דערהאלטען געווארען פערזיכערונגען, אז עס זענען אנגענומען געווארען אלע מעגליכע מיט-לען צו בעהערשען די לאגע.

מינערהייטען-קאנגרעס אפעלירט צום פעלקער-בונד

גענף, 27- (אטע). דער פערטרעטער פון דעם סיריש-פאלעסטינישען קאנגרעס אין גענף האט אין נאמען פון דער דאזיגער ארגאניזאציע איבער-געגעבען דעם גענעראל-סעקרעטאר פון פעלקער-בונד א מעמאריאל, אין וועלכען עס ווערט שארף פראטעסטירט נעגען דעם פערהאלטען זיך פון ענג-לישען מיליטער אין ירושלים (באמבעדיראפען א. אז .וו.) אין מעמאריאל ווערט ווייטער געפאדערט א באלדיגע אויספארשונג איבער די געשעהענישען פון די לעצטע וואכען אין ארץ-ישראל.

וואס עס וועט מיט דעם דאזיגען מעמאריאל ווע-רען, איז נאך נישט בעוואוסט, וואהרשיינליך וועט עס איבערגעגעבען ווערען דירעקט דעם פעלקער-בונד-ראט וואס קומט זיך צוזאמען דעם 30-טען אויגוסט.

ארץ-ישראל אין פלאמען פון קאמף

פאנצער-אויטאס און באמבעס אין ירושלים. — אונלאיאלע האנדלונג פון דער ארץ-ישראל-מאכט צו דער יודישער זעלבסטשוץ. — די בלוטיגע שלאכטען אין חיפה און תל-אביב. — 5 ענגלישע קריגס-שיפען אנגעקומען קיין ארץ-ישראל

די קאמפען אין ירושלים

ענטוואפנונג פון יודישען זעלבסטשוץ, — אנטייל פון יודישע פרויען אין דער פערטיידיגונג. — אראבישע ארבייטער פערטיידיגען יודישע

ירושלים, 27 (ספ. טעל.)
די היינטיגע נאכט איז אין ירושלים אריבער רוהיג. עס קומען אבער אן אלארמירענדע ידיעות אז פון הערושאם ציהען זיך גרויסע מחנות בעוואפענטע אראבער.

ירושלים, 27 (ספ. טעל.)
פון נעכטען ביינאכט און היינט בייטאג לויפען שוין איבערן גאנצען לאנד געפאנצערטע אויטאמאבילען און ס'פליהען ארום קריגס-אעראפלאנען וועלכע צוטרייבען די אראבער, די לעצטע צולויפען זיך.

קאאירא, 27 (יט"א טעלעגראפיש).
אין ירושלים זענען דער'הרגעט געווארען 3 יודען דורך א באמבע, וועלכע איז געווארפען געווארען דורך אראבער אויף דער אלטשטאט. אין ירושלים געפינען זיך מאסען היימלאזע פון דער אומגעגענד.

ירושלים, 27 (ספ. טעל.)
בעת די נעכטיגע בלוטיגע קאמפען אין ירושלים האבען אנטייל גענומען נישט נאר מענער, נאר אויך יודישע פרויען, וועלכע האבען העלדיש געקעמפט. 4 יודישע פרויען זענען שווער פערוואונדעט געווארען.

קאאירא, 27 (יט"א טעלעגראפיש).
דא איז פארגעקומען א טעלעפאנישע געשפרעך מיט ירושלים, דער ווער-העיר פון ירושלים האט מיטגעטיילט, אז די אראבער אטאקירען „נחמי יהודה" און „שערי חסר", דאס בריטישע מיליטער ענטוואפענט די יודען, די רעגירונג שטערט די יודישע זעלבסטשוץ, די צאהל יודישע הרוגים בעטרעפט פון 120 ביז 150. די אראבער האבען אויך גרויסע פערלוסטען.

ירושלים, 27 (יט"א טעלעגראפיש).
ביי דעם בוי פון קאפעלער-מוזעאום זענען א באנדע בעפאלען 4 יודישע ארבייטער, די ארבייטער זענען ניצול געווארען א דאנק 11 א־אבישע ארבייטער, וועלכע האבען פעריאגט די כוליגאנעם.

ירושלים, 27 (יט"א טעלעגראפיש).
די אראבישע כוליגאנעם שאנעווען אפילו נישט די יתומים-הייזער, זיי זענען בעפאלען און אנגעמאכט א חורבה אין ריסקין'ס יתומים-הויז.

קריגס-צושטאנד אין תל-אביב

ענגליש מיליטער פון עגיפטען, — העלדישע פערטיידיגונג פון דער יודישער שטאט

בייראוט, 27 (יט"א טעלעגראפיש).
לויט דעם בעריכט פון יט"א־קארעספאנדענט האבען די געשעהענישען אין תל-אביב געהאט פאלגענדער פערלויף: א גרעסערע גרופע מוזולמענער האבען זיך פערזאמעלט אויפ'ן בית-הקברות אינטער תל-אביב און פון דארט געוואלט זיך אריינרייסען אין שטאט, ס'איז געקומען צו א צוזאמענשטויס 6 אראבער זענען דער'הרגעט געווארען און פיל פערוואונדעט, ביים צוזאמענשטויס זענען אויך אומגעקומען אייניגע יודען.

לאנדאן 27, (דרינגענדע טעלעגראמע צום „נייעם פאלקסבלאט" אין תל-אביב איז ערקלערט געווארען קריגס-צושטאנד. די קהלה-מיטגלידער זענען מאביליזירט אין דער יודישער פאליציי. ס'זענען אנגעקומען 200 בריטישע זעלנער.

באגדאד, 27. (טעלעגראפיש דורך יט"א).
פון באגדאד זענען אנגעקומען קיין ארץ-ישראל 6 געפאנצערטע אויטאס.

קאאירא, 27 (יט"א טעלעגראפיש).
פון עגיפטען מארשירען קיין ארץ-ישראל ענגלישע אפטיילונגען קאוואלעריע און אינפאנטעריע!

יפו, 27. (ספ. טעל.)
צו די שלאכטען אין תל-אביב טיילט מען מיט, אז די קאמפען זענען דארט פארגעקומען נישט אין דער שטאט גופא נאר אויסער דער שטאט.

דארט איז געקומען צו א גרויסען צוזאמענשטויס צווישען א ריזיגער באנדע אראבער און חלוצים; די פאליציי האט געמוזט אינטערווענירען און האט געעפענט א פייער. 5 יודען און 6 אראבער זענען דערביי געפאלען טויט.

אין יפו האבען די אראבער איבערגעחזרט די אנפאלען אויף די רעגירונגס-געביידעס. די פאליציי האט געשאסען, 51 אראבער זענען דער'הרג'עט געווארען און 30 פערוואונדעט געווארען.

יפו, 27. (ספ. טעל.)
היינט פריה איז אהער אנגעקומען א גרויסע ענגלישע קריגס-שיף, וועלכע האט ארויסגעזעצט 600 מאן.

קאאירא, 27. (יט"א טעלעגראפיש).
די שטאט תל-אביב האט זיך שטאלץ פערטיידיגט. בעת דער ראזיגערפערטיידיגונג זענען אומגעקומען 6 יודען און 20 זענען פערוואונדעט געווארען, די אראבער האבען געהאט פיל גרעסערע פערלוסטען.

קאאירא 27. (יט"א) בעת דעם אנגריף פון די אראבער אויף דער פאליציי און רעגירונגס-בריגאדעס אין יפו, האבען די אראבער געליטען גרויסע פערלוסטען. עס זענען דא 5 טויטע און 30 פערוואונדעטע אראבער.

די שלאכטען אין חיפה און אין די קאלאניעס

צווייטע אלארמירענדע דעפעשע פון בן צבי

ירושלים, 27 (ספ. טעל.)
אין עמק הערשט נאך א שטארקע פאניק. אהין ציהען גרויסע מחנות אראבער. היינט ווערען דארט ערווארט נייע בלוטיגע קאמפען.

חיפה, 27. (ספ. טעל.)
אין משך פון נעכטיגען טאג זענען דא פארגעקומען בלוטיגע שלאכטען צווישען די אראבער און יודען.
ביז איצט מעלדעט מען וועגען 12 דער'הרג'עטע יודען. די קאמפען רויערען נאך.

קאאירא, 27. (יט"א).
היינט אין דער פריה האבען די אראבער געמאכט א רייהע אנגריפען אויף יודען אין חיפה און אין די פארשטעט.
3 יודען זענען דער'הרגעט געווארען.
עס זענען פיל פערוואונדעטע.
דער אנגריף פון די אראבער אויף דעם הר הכרמל איז אפגעשטויסען געווארען דורך דער יודישער זעלבסט-שוץ.

קאאירא, 27. (יט"א).
פון ארץ-ישראל מעלדעט מען, וועגען נייע אראבישע דעמאנסטראציעס און אנפאלען אין רמלה די זעלבסט-שוץ שטעלט אנ'ענערגישען ווידערשטאנד.

ירושלים, 27 (יט"א טעלעגראפיש).
די אראבער האבען אטאקירט די קאלאניע בית-אלפא. דער אנגריף איז אפגעווארפען געווארען דורך דעם יודישען זעלבסט-שוץ.

קאאירא, 27. (יט"א טעלעגראפיש).
די אראבער זענען בעפאלען די קאלאניע „נחלת יעקב". די יודישע זעלבסט-שוץ האט ביז איצט די אראבער ביז צו דער קאלאניע נישט צוגעלאזען.

לאנדאן, 27. (יט"א טעלעגראפיש).
די מיטגלידער פון דער קאלאניע „עין-חרוד" האבען טעלעגראפירט און געבעטען מיטצוטיילען אז אלע זענען פאלקאם געזונד.

קאאירא, 27. (יט"א טעלעגראפיש).
שפעט ביינאכט איז אנגעקומען א צווייטע דעפעשע פון בן-צבי. „מיר ווערען בעפאלען אין גאנץ ארץ-ישראל, די לאגע איז א שווערע, מיר ווערען ענטוואפענט, די אראבער נישט".

לאנדאן, 27. (יט"א טעלעגראפיש).
5 ענגלישע קריגס-שיפען זענען אנגעקומען קיין ארץ-ישראל דער פראכט און פערקעהר מיט עגיפטען איז אפגעשטעלט געווארען. עס געהען נאר טראנספארטען מיליטער.
פון אינדיען געהען באטאליאנען מיליטער מיט טאנקען.

הכחשה וועגען די צאל קרבנות

ווארשא, 27. (טעלעפאניש) די ידיעה פון א ווארשאווער אווענט-צייטונג וועגען 500 טויטע און 1000 פערוואונדעטע אין ארץ-ישראל ווערט אפגעלייקענט.

בעריכטען פון די ענגלישע בלעטער

לאנדאן, 27. (אט"ע). די געשעהענישען אין ארץ ישראל האבען ציטווייליג פערדרוקט די האאגער קאנפערענץ אין הינטערגרונד. די בעריכטען זענען זיך זעהר כותר און מען קען זיך אויף זיי נישט שטיצען שוין צוליב דעם, וואס פון איין זייט איז פעסטגעשטעלט געווארן, אז צוליב דער צענזור זענען נישט מעגליך קיין דירעקטע ידיעות וועגען די געשעהענישען אין מאנכע געגענדען אין ירושלים, און פון אנדערער זייט זענען אבער פערהאן מעלדונגען דירעקט פון ירושלים. פריוואטע ידיעות דערצעהלען וועגען 80 ביז 100 טויטע.

דער „דיילי עקספרעס" פערעפענטליכט פאלגענדען בעריכט פון זיין ספעציעלען שליח קיין ירושלים: די ביז איצט בלוטיגסטע טראגעדיע האט זיך אבגעשפילט אין דעם קליינעם יודישען ישוב אין חברון, וואו 73 יודען זענען אין זייערע וואוינונגען ערמארדעט געווארען, דערונטער 30 יודישע סטודענטען און 12 אמעריקאנישע יודישע סטודענטען. בלויז אין איין הויז האבען די אראבער ערמארדעט 18 יודען, דערונטער דעם דירעקטאר פון דער אנגלא-פאלעסטינא באנק, זיין פרוי, זיינע צוויי קינדער און זיינע שוויגער-עלטערן.

אין יפו האבען די אראבער אטאקירט דאס ענגלישע הויפט-קווארטיר, דערביי זענען געפאלען 15 דערהרגעטע און 35 פערוואונדעטע.

לויט אנדערע בעריכטען זענען די פערלוסטען פאלגענדע: 45 יודען דערהרגעט, 89 שווער פערוואונדעט, 8 מאהאמעדאנער דערהרגעט און איינער שווער פערוואונדעט.

אין חברון געפינען זיך 450 יודען אין די פאליציי באראקען.

לויט א מעלדונג פון „טיימס" זענען 200 סאלדאטען סטאציאנירט געווארען אין תל-אביב. 70 ציוויל-פערזאן זענען צייטווייליג מאביליזירט געווארען אין דער פאליציי.

נאכדעם ווי עס איז געקומען צו ווייטערע צוזאמענשטויסען, איז איבער דער שטאט ערקלערט געווארען קריגס-צושטאנד. צוליב דעם, וואס די אראבער האבען נאך דער לויה פון זייערע דער-הרג'עטע ווידער דעמאנסטרירט האט די פאליציי געשאסען און עס זענען דער'הרג'עט געווארען 6 אראבער.

8-טער קירזשנער-מייסטער!

היינט, מיטוואך, פינקטליך 8 אווענד, קומט פאר אין אייגענעם לאקאל פאלודניאווא 4

א דרינגענדע פערזאמלונג

מיט א זעהר וויכטיגען טאג-ארדנונג.
צוליב דער וויכטיגקייט פון דער פערזאמלונג ווערען אלע קירזשנער-מייסטער אויפגעפאדערט פינקטליך צו קומען. די פערוואלטונג
פון קירזשנער-מייסטער-פעראיין, פאלודניאווא 4.

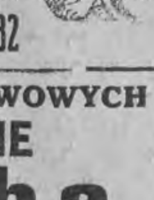

האפמאנ'ס
אונאיבערשטיגען אין ערפאלג איז
רייז-שטערקע און גלאנץ-שטערקע
גרעסטע ריינקייט ווערט גאראנטירט.
איבעראל צו בעקומען. אויסשליסליכער פערקויף
F. GLUGLA, Południowa 28, telefon 15-32

Z PRAWAMI GIMNAZJÓW PANSTWOWYCH
GIMNAZJUM ŻEŃSKIE
Józefa Aba
w Łodzi, Zielona 10, tel. 22-12.
אנמעלדונגען פון נייע שילערינס טעגליך פון 10—1 נאכמיטאג.
ביי דער שולע ווערט ערעפענט א פרעבעל-שולע.
Dyrektor (–) J. AB. 8781
אנהויב פון אונטעררעכט—דעם 3. סעפטעמבער.

היינט קומען פאר הזכרות אין די פאלגענדע שוהלען:
9 א זייגער פריה אין דער סינאגאגע, אל. קאשטשושקי 2
5 א זייגער נאכמיטאג:

אלטשטעטישער שוהל	וואלבארסקא 20
ווילקער שוהל	זאכאדניא 56
וואהלינער שוהל	וואולטשאנסקא 6
„באר מרים"	נאווא-זארזשעווסקא 18

8911

די אונטערגעשריבענע ווירטשאפטליכע פערבאנדען און פעראיינען פאדערען אויף אלע זייערע מיטגלידער
צו שליסען זייערע געשעפטען
היינט, מיטוואך, פון 5 ביז 7 נאכמיטאג, כדי צו סאלידאריזירען זיך מיט'ן גאנצען יודענטום אין דער
פראטעסט-אקציע געגען די לעצטע געשעהענישען אין ארץ-ישראל

אין נאמען פון דער פערוואלטונג פון צענטראלען סוחרים-פערבאנד פיעטריקאווער 10 (–) פרעזעס ע. האמבורסקי. פון צענטר. האנדווערקער-פערבאנד פאלודניאווא 4 (–) ב. ארדינאנס.	פון קליינהענדלער-פערבאנד אגראדאווא 10 (–) לייביש ראזענבערג (–) גרשון וואלמאן. פון קאלאניאל-קליינהענדלער-פערב. צעגעלניאנא 15 (–) וו. אוליגאווער (–) ח. גאטליב	פון פרוכט- און געמיזע-הענדלער-פעראיין זגערסקא 28 (–) א. שטרויך. פון קליינהענדלער-פעראיין פיעטריקאווער 6 (–) יעקב שטרויך.

יאָרג. „נייער פאלקסבלאט" יאָרג.

28 אויגוסט 1929 · 28 אויגוסט 1929

אגרוס

צו די פערטיידיגער

שוין זייט װאָכען און חדשים װי עס פיהרט זיך אַ קאַמף אַרום דער כותל־מערבי. אָנגעהויבען האָט זיך עס מיט דעם, װאָס די אַראַבער האָבען אָנגעהויבען בויען אַ בנין אונטער דער װאַנד, האָבען בדעה צו עפענען, אַ װרכאַנג אין דער װאַנד און דערמיט פערשװעכען, כאַכען װאָכעדיג דאָס אַלטע יודישע הייליגטום. אָבער דאָס איז נאָר אַ אויסרעדע, פערברעכערישער מיטעל מצד די אַראַבער און פון די װאָס שטעהען הינטער זיי. אין אמת'ן האַנדעלט זיך עס װעגען פיל ערנסטערע און טיפערע ענינים. עס געהט אום דעם, װאָס איצט, גראָד װען דער אויפבוי פון ארץ־ישראל, נעהמט אָן ברייטע פאָרמען, װען עס האַלט דערביי, אַז דער גאַנצער כלל ישראל זאָל אָנשטרענגען די כוחות פאַר'ן אויפבוי. גראָד איצט װילען די אַראַבער פראָװאָצירען אַ סקאַנדאַל און נרענגען די פראַגע פאַר דער בריטישער עפענטליכקייט. ביז איצט האָט זיך זיי לײדער די פראָװאָקאַציע איינגעגעבען. אין די גאַסען פון ירושלים קומען פאָר דעמאָנסטראַציעס און עס גיסט זיך בלוט.

און װאו איז ענגלאַנד? װאו װאו איז די גרויסע װעלט־מאַכט װעלכע האָט ביז היינט בעוויזען איינצונעהמען און בערוהיגען די װילדעסטע פעלקער פון אַפריקע, אַזיע, אויסטראַליע, פאַר װאָס איז זי עפּיס פלוצלינג אין ארץ־ישראל געגען די אַראַבער אַזוי אומבעהאָלפען? די פראַגע שטעלען נעהמען אַ סך יודען אין דער גאַנצער װעלט און נישט נאָר יודען, אין דעם בעשטעהט די טראַגעדיע, װעגען דעם לוינט זיך אַ טראַכט צו טון.

די ענגלישע רעגירונג האָט טאַקע נעגעבען די באַלפור־דעקלאַראַציע, האָט צוגעזאָגט, אָבער, די ענגלישע רעגירונג האָט דעמאָלט געפיהרט מלחמה, האָט זיך געפונען אין אַ שווערע לאַגע און איז געווען גרייט אָנצונעהמען הילף פון װעלכער זייט זי זאָל נישט קומען. דעמאָלט איז איהר די יודישע הילף און די יודישע סימפּאַטיע אויך געווען וויכטיג.

היינט איז שוין די מלחמה לאַנג אַװעק. מען האָט שוין לאַנג אָן איהר פערגעסען. היינט האָט ענגלאַנד גאַנץ אַנדערע אינטערעסען, היינט איז איהר װיכטיג צו לעבען בשלום מיט דער מחמעדאַנישער װעלט, װייל אַכציג מיליאָן פון איהרע נעטרייעסטע בירגער אין אינדיען, סודאַן און די פערשידענע אינזלען, זענען מחמעדאַנער.

ביי אַזאַ לאַגע, איילט זיך נישט די ענגלישע רעגירונג צו ערפילען די הבטחות, װאָס זי האָט נעגעבען אין דער דעקלאַראַציע. זי איילט זיך אפילו נישט צו ערפילען איהר חוב אַלס מאַנדאַטאַר־מאַכט. אדרבה, זי זוכט אַלע מיטלען, און נוצט אויס יעדע געלעגענהייט אום אָפּצושלעפּען.

אָט אין דער פּאָליטיק פון דער רעגירונג ליגט דאָס גרויסע אומגליק, און דאָס װייסען די אַראַבישע העצער אין פּאַלעסטינא און דערפאַר ערלויבען זיי זיך אַזוי פיל. אָבער די לעצטע געשעהענישען האָבען שוין איבערגעפילט די מאָס. אַזאַ פראָװאָקאַטאָרישער חוצפה האָט מען זיך נישט געקענט ריכטען און דאָס האָט שוין איבערגעפילט די מאָס.

אין א"י גיסט זיך בלוט! די ידיעה איז אַרום װי אַ פייער דורך דער גאַנצער יודישער װעלט. אומעטום װאו עס קלאַפּט נאָר אַ יודישער דופק. אומאָפּהענגיג צו װעלכער פּאַרטיי און ריכטונג ער זאָל נישט געהערען, האָט די ידיעה אַרויסגערופען טיפען טרויער, פערביטערונג און פּראָטעסט. מיר זענען אין אונזער געשיכטע געװוינט צו בלוט־פערגיסונג, נישטאָ קיין װינקעל אין דער װעלט װאו עס האָט זיך נישט געגאָסען יודיש בלוט. דעת הייליגער באָדען פון ירושלים איז געװען אויסגעװייקט פון יודיש בלוט. אָבער דאָס אַלץ איז געשעהען אין די אַלטע גרויע צייטען אָדער אין לענדער װאָס געפינען זיך אין הענד פון מושלים רשעים, פון פינסטערע הערשער, אָבער אַז דאָס זאָל געשעהן אין אונזער צייט, אונטערן שוץ פון די „מלכי חבר" האָט קיינער נישט ערװאַרט. און דערפאַר איז דער פערדרוס אַזוי גרויס, דערפאַר טראָגט זיך דער פּראָטעסט אַזוי מעכטיג דורך דער װעלט.

אַן אַלטע אינדיאַנער לעגענדע דערצעהלט, דאָס דער לייב, דער מלך פון די חיות, קומט אַרוים פון דער מוטערס לייב טויט. אָבער װען די מוטער דערזעהט איהר קינד טויט פאַר איהרע פיס, הויבט זי אויף אַ געשריי דאָס עס ציטערען אַלע בוימער אין װאַלד און פון דעם געשריי ערװאַכט דאָס קינד צום לעבען און עס װאַקסט אויס דער מעכטיגער לייב, פאַר װעלכען עס ציטערען אַלע חיות אין װאַלד.

אויך דער גור אריה יהודה זעהט אויס אין דער װעלט װי װען ער װאָלט געװען טויט־געבוירען. עפּיס טוט זיך ביי איהם אַלץ אַזוי לאַנגזאַם, אַזוי פערשלאָפען, עפּיס איז ער אַזוי אומבעהאָלפען. אָבער װען ער דערהויבט זיין שטים, װען דער הקול קול יעקב לאָזט זיך הערען אין דער װעלט, ציטערען אַלע חיות אין װאַלד און אפילו דער ענגלישער לייב װעט מוזען אויפװאַכען און אויפציטערען פון זיין פלעגמאַטישער רוה און גלייכגילטיגקייט.

אין א"י גיסט זיך בלוט. עס איז טרויעריג.

מיר האָבען גאָר נישט קיין װערטער אויסצודריקען אונזער צער און צאַרען. אָבער מיר פאַלען ביי זיך נישט אַראָפּ. אויך אין דעם פאַל גלויבען מיר אין דעם אַלטען „ברמיך חיי" װאָס דער נביא האָט אויסגערופען. און מיר שיקען אונזער גרוס די העלדישע פערטיידיגער פון יודישען כבוד און יודישען רעכט. אויב ביז איצט האָט די װאַנד געהייסען די הייליגע װאַנד, די טרערען־װאַנד װעט זי איצט די בלוט־װאַנד און איהר קדושה װערט פערדאָפּעלט, װייל בלוט איז שטאַרקער װי טרערען.

ש. י. סטופּניצקי

די פוילישע פרעסע

װעגען די געשעהענישען אין ארץ ישראל

די געשעהענישען אין ארץ־ישראל האָבען אויך בעקומען אַ ברייטען אָפּקלאַנג אין דער פּוילישער פרעסע. אין אַלע פּוילישע צייטונגען װער־רען געדרוקט גרויסע בעריכטען װעגען די געשעהענישען, אויך די פּוילישע טעלעגראַפען־אַגענטור ברענגט אָפטע ידיעות פון ארץ־ישראל. נישט אַלע פּוילישע צייטונגען נעהמען אָבער אַ שטעלונג צו די געשעהענישען, ביז איצט האָבען דאָס געטון נאָר עטליכע פון די פּוילישע צייטונגען.

די „גאַזעטא װאַרשאַװסקא" האָט נעכטען אָפּגעדרוקט אַ לייט־אַרטיקעל אונטערן נאָמען: „די בלוטיגע געשעהענישען אין ירושלים". אין'ם אַרטיקעל װערען צװ. אַנדערען געזאָגט:

„די שטעלונג פון דער ענגלישער רעגירונג צו די ציוניסטישע שטרעמונגען אין ארץ־ישראל האָט זיך אין די לעצטע יאָרען ראַדיקאַל געענדערט. אין לאָנדאָן האָט מען, צו דער גרעסטער ענטוישונג פון די ציוניסטען, נישט פערגעסען, אַז די מעהרהייט אין פּאַלעסטינא זענען די אַראַבער און טאַקע צו זיי און נישט צו די יודען געהער פּאַלעסטינא.

אויך די אַראַבער אַליין װינשען זיך נישט, אַז מ'זאָל זיי גרינגשעצען און אָפּנאַהרען ביי זיי די רעכט צו זיין בעל־בתים אין זייער אייגענע לאַנד. די אַראַבער בעגנוגענען זיך נישט מיט שטעלען אַ װידערשטאַנד בנוגע די יודישע פאָדערונגען, נאָר האָבען אָנגענומען אַן אָנגרייפס־און קאַמפס שטעלונג.

דער ציוניזם האָט זייט'ן יאָהר 1926 געהאַט צו בעקומען אַ שװערען װירטשאַפטליכען קריזיס אין פּאַלעסטינא און דאָס האָט געברענגט צום פערקלענערען זיך פון דער יודישער עמיגראַציע קיין פּאַלעסטינא און דאָס אויסעמיגרירען פון פּאַלעס־טינא. דעריבער איז די לעצטע 3 יאָהר די צאָהל פון דער יודישער בעפעלקערונג אין פּאַלעסטי־נא געפאַלען, די אַראַבישע בעפעלקערונג איז אָבער געװאָרען גרעסער צוליב איהר הויכען נאַטירלי־כען צוװאוקס. װייטער דאַרף מען געדענקען, אַז די אַראַבער, װעלכע בעשעפטיגען זיך אויסשליס־ליך מיט ערד־אַרבייט און פיה־צוכט האָבען כמעט גאָרנישט געליטען פון װירטשאַפטליכען קריזיס.

די געשעהענישען ביי דער כותל־מערבי, װעלכע חזרן זיך שוין איבער דאָס צװייטע מאָל — איז איינע פון די אינערליכע קאַמפס־ערשיינונגען צװי־שען דער אַראַבישער און יודישער בעפעלקערונג איז פּאַלעסטינא, בראש פון דעם קאַמף פון דער אַראַ־בישער זייט שטעהט דער העכסטער מוזולמענישער ראַט. דער קאַמף איז נישט קיין פועל־יוצא פון רעליגיעזע אונטערשידען, נאָר אויסשליסליך פון פּאָ־ליטישער נאַטור. די אַראַבער מאַכען אַ דרוק אויף דער ענגלישער אַדמיניסטראַציע אין לאַנד און פאָדערען זייערע מינדערהייטס־רעכט, אַלס די עיקר־דיגע בעל־בתים פון לאַנד. דער מוזולמענישער ראַט האָט זעהר פיל מאַטעריעלע מיטלען און האָט גלייכצייטיג די מעגליכקייט צו אַפּעלירען צו די פאַנ־אַראַבישע געפיהלען פון אַלע אַראַבער. דער בעס־טער בעװייז פון אַראַבישען סאָלידאַריטעט בנוגע דעם ציוניזם זענען די פיינדליכע דעמאָנסטראַציעס װאָס די אַראַבער האָבען געמאַכט אין באַגדאַד דעם לאָרד מעלטשעט בעת זיין צוריקקעהר פון פּאַלעסטינא. די פּאָליטיק פון דער ענגלישער רע־גירונג בנוגע די אַראַבער איז זעהר אַ מילדע, דער לעצטער אָפּמאַך פון מאַקדאָנאַלדס רעגי־רונג מיט עגיפּטען בעװייזט אויך, אַז ענגלאַנד װיל נישט האָבען קיין קאָנפליקטען מיט די לענ־דער, װעלכע ליגען אויפ'ן קאָמוניקאַציע־װעג איבער'ן סועץ־קאַנאַל. דאָס װעט אויך זיכער ברענגען צו דער ענדערונג פון דער פּאָליטיק פון דער ענגלי־שער רעגירונג בנוגע פּאַלעסטינא, ענגלאַנד איז פעראינטערעסירט צו זיכערען זיך דעם דערמאָהנ־טען װעג אויך פון מזרח, די הויפּט־געפאַהר פון דער זייט קען דראָהען ענגלאַנד פון עבר־הירדן און העד־זשאַס. װע ענגלאַנד זאָל שטיצען די פאָדערונ־גען פון די יודען בנוגע פּאַלעסטינא, װאָלט דאָס אַרויסגערופען אַן אומצופרידענהייט אין גאַנצען אַראַביען. אין די דאָזיגע בעדינגונגען װערט די אַראַבאָפילישע פּאָליטיק פאַר ענגלאַנד אַ נויט־װענדיגקייט.

דער קאַמף, װאָס האָט זיך אָנגעהויבען צװי־שען די אַראַבער און יודען אין פּאַלעסטינא, איז אָנגעהויב פאַר װייטערדיגע דראָהענדע געשעהע־נישען בנוגע די ציוניסטען, ס'איז אַ כאַראַקטער־ריסטישע זאַך, — ענדיגט די „גאַזעטא װאַרשאַװ־סקא", — אַז די קאַמפען האָבען זיך אָנגעהויבען גלייך נאָך'ן 16־טען ציוניסטישען קאָנגרעס, און נאָך די שאַפונג פון דער יודישער אַגענץ. די נייע פאַזע פון דער יודישער פּאָליטיק האָט אין די אַראַבישע אָנפיהרער־קרייזען אַרויסגערופען אַ שטאַר־קע מורא, און זיי האָבען נעגעבען דעם סיגנאַל צו די געשעהענישען".

דער קראַקאַװער „אילוסט. קוריער" שרייבט:

„די בלוטיגע געשעהענישען אין ירושלים, װעלכע האָבען אַ טענדענץ זיך צו פערשפרייטען איבער גאַנץ פּאַלעסטינא, האָבען צװישען די יודען אין דער גאַנצער װעלט אַרויסגערופען אַ גרויסער פּראָ־טעסט־אַקציע.

ס'האָט אָנגעהויבען צו קאָכען אין ניו־יאָרק און אַנדערע שטעט, אין װאַרשאַ האָט מען אפילו געפּרובט צו דעמאָנסטרירען פאַר דעה געביידע פון דער ענגלישער געזאַנדשאַפט. די יודישע פּרע־סע בעשולדיגט די ענגלישע מאַכט אין אונטער־טיגקייט, און מילדקייט בנוגע די אַראַבער און אין גרינגשעצען די יודישע פאָדערונגען בנוגע דעם „כותל־מערבי".

די װירקליכע סיבה פון דער בלוט־פערגי־סונג דאַרף מען זוכען פיל טיפער, די יודען שטרע־בען צו בויען אין פּאַלעסטינא אַן אייגענע מלוכה, די גרויסע אַראַבישע מעהרהייט זענען אָבער איינ־גאַנצען געגען דעם. ס'קומט דעריבער אין קאָנ־פליקט צװיי כוחות, צװיי פעלקער און צװיי גלוי־בענס, בעת ענגלאַנד פערנעהמט כמעט אַ שטעלונג פון אַן אַבערװאַטאָר, בעגרענצענדיג זיך בלויז צו אַדמיניסטראַטיװע פאָדערונגען, װעלכע דאַרפען זי־כערען דעם לאַנד אָרדנונג און רוה.

די פּאַלעסטינער יודען, אַמייסטען אָנגעקומענע, זענען אַ צו קליינער פּראָצענט, אַז זיי זאָלען קענען הערשען איבער דער פּאַלעסטינער מוזולמענישער מעהרהייט. װי די ענגלישע פּאָליטיק װעט זיך געשטאַלטען בנוגע דעם בלוטיגען קאָנפליקט, איז שװער פאָראויסצוזעהען. פון איין זייט זענען בעקאַנט, די מעכטיגע איינפלוסען פון דער גרויסער יודישער פינאַנסעריע אין דער דיפּלאָמאַטיע, ס'איז בע־קאַנט, אַז דער כוח און די איינהייט פון דער אַלװעלטליכער ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע. פון דער צװייטער זייט דאַרף מען האָבען אויפ'ן אויג, אַז פּאַלעסטינא, װעלכע ליגט בשכנות מיט די אומאָפּ־העננגיגע אַראַבישע מלוכות װאָס זענען געגען די ציוניסטישע פאָדערונגען, צוליב דעם איז פאַר לאַנ־דאָן זעהר שװער זיך אַנטקעגנצושטעלען די נאַציאָ־נאַליסטישע און רעליגיעזע אַראַבישע טענדענצען. פון דעם װעלכע איינפלוסען עס װעלען זיגען איז אָפּ־הענגיג דער װייטערדיגער גורל פון פּאַלעסטינא. מ'דאַרף אָבער האָפען, אַז די פאָרזיכטיגע און גע־ניטע ענגלישע דיפּלאָמאַטיע װעט געפינען אַ קאָמ־פּראָמיס־אויסװעג, זאָל זיין כאָטש אויף אַ גע־װיסע צייט".

פראַנקרייך װאָלט אַנדערש געהאַנדעלט

שרייבט אַ פראַנצויזישע צייטונג

שטימען פון דער ענגלישער און פראַנצויזישער פּרעסע

לאָנדאָן, (י. ט. א.) די גאַנצע ענגלישע פּרעסע װידמעט פיל אָרט די לעצטע געשעהענישען אין ארץ־ישראל און פערעפענטליכט אויף דער ערשטער זייט די י.ט.א.־מעלדונגען פון ארץ־ישראל.

די צייטונג „ניישן אַטענעאום" װידמעט די ארץ ישראל געשעהענישען אַ לייט־אַרטיקעל, אין װעלכען עס װערט צװ. אַנד. ערקלערט:

די עולה, װאָס װערט אָפּגעטון לגבי יודען אין ירושלים, װאָלט קיין שום ענגלישער אַדמי־ניסטראַטאָר נישט געהאַט די דרייסטקייט אויסצו־פיהרען אין בעצוג צום שבט באַנטו אין מיטעל־אַפריקאַ, װעלכע ריכט אָפּ תפילות צום אָפּגאָט „נומבאַ דזשומבאַ".

פּאַריז, (י. ט. א.) די בעקאַנטע פּאַריזער צייטונג „קאָטידיען" האָט פערעפענטליכט אַ לייט־אַרטיקעל, געװידמעט די לעצטע געשעהענישען אין ארץ־ישראל. די פראַנצויזישע צייטונג בעשול־דיגט שאַרף די ענגלישע פּאָליטיק און װאַרפט איהר פאָר מיסברויכען מיט דער ציוניסטישער אידעע, כדי צו שטאַרקען ענגלאַנד'ס איינפלוס אויף דעם נאָהענטען מזרח. דער לאָזונג פון דער „יודישער נאַציאָנאַלער היים" איז אויסגענוצט געװאָרען אַלס אויסרייד, כדי צוצונעהמען ביי פראַנקרייך דעם דרום־טייל פון סיריען.

די יודישע היים האָט געקאָנט געשאַפען װע־רען אויך אין די ראַהמען פון גרויס־סיריען, אין איהרע נאַטירליכע גרעניצען פון דעם ים־אויסגוס. אין אַלעקסאַנדרעטאַ ביז דעם רויטען־ים (ים־סוף) אונטער דעם פראַנצויזישען מאַנדאַט. פראַנקרייך האָט דאָס רעכט צו בעזיצען דאָס נייע געשאַפענע יודישע לאַנד, דעסטאָ מעהר, װייל זי האָט גע־שענקט די יודען עמאַנציפּאַציע אין 1789, אין ערשטען יאָהר פון דער גרויסער פראַנצויזישער רעװאָלוציע, בעת ענגלאַנד האָט עמאַנציפּירט די יודען מיט 59 יאָהר שפּעטער. ענגלאַנד, שרייבט „קאָטידיען" שפּילט אין ארץ ישראל אַ צװיי־פּנים־דיגע שפּיל לויט'ן פּרינציפּ „דיװידע עט אימפּע־ראַ", הגם נישט דורך דירעקטען אַרויסרופען קאָנ־פליקטען צװישען יודען און אַראַבער.

יודען האָבען אָפּטמאָל זאָגאַר נישט די מעג־ליכקייט אָפּצוריכטען תפילות ביים כותל־מערבי. די אָנקלאַגען פון די ציוניסטישע קאָנגרעסען זענען געבליבען אָהן אַן ענטפער. די בריטישע מאַכט איז צו זיי געבליבען גלייכגילטיג.

צום סוף שרייבט די פראַנצויזישע צייטונג: „מיר גלויבען, דאָס פראַנקרייך, װעלכע האָט בע־װיזען מיט ערפאָלג צו פערווירקליכען אין איהרע קאָלאָניעס דעם רעליגיעזען און ראַסען־שלום װאָלט אַנדערש אויפגעפּאַסט איהר פליכט און װאָלט אין דעם פאַל אויך אָנגעװענדעט אַנדערע מעטאָדען.

„ראָטע פאָהנע" בעגריסט די אַראַבער

צו זייער קאַמף געגען די ציוניסטען

בערלין, 27 (ספּ. טעל.) דער צענטראַל־אָרגאַן פון די דייטשע קאָמוניסטען די „ראָטע פאָהנע" האָט אָפּגעדרוקט אַן אַרטיקעל װעגען די געשעהענישען אין ארץ־ישראל. פון'ם דאָזיגען אַרטיקעל איז קלאָר צו זעהען, אַז אין'ם אַראַבי־שען אויפשטאַנד אין ארץ־ישראל איז אויך שטאַרק בעטייליגט מאָסקװע.

אין'ם אַרטיקעל װערט געזאָגט, מיר בעגרי־סען אויפ'ן הערציגסטען אויף די העלדישע אַראַ־בישע קעמפער אין זייער גערანגעל געגען די גזלנישע ענגלישע אימפּעריאַליסטען און זייערע צוטרייבער און אַגענטען — די ציוניסטען. מיר שיקען איבער די אויפשטענדיגע אַראַבער אונזערע הייסע רעװאָלוציאָנערע גרוסען.

די קאָמוניסטישע פּאַרטיי אין ארץ ישראל װעט שוין זאָרגען דערפאַר, אַז אויך די דאָרטיגע יודישע אַרבייטער זאָלען זיך אָנשליסען צו די אַראַבער, כדי צו קעמפען פאַר די בשותפות'דיגע קלאַסען־אינטערעסען געגען דעם ענגלישען און ציוניסטישען עקספּלאָאַטאַרען־געזינדעל.

אויך די ערנסט־רעכטע דייטשע צייטונגען שטעלען זיך אויף דער זייט פון די אַראַבער. די היינטיגע „דויטשע צייטונג" האָט פערעפענטליכט אַן אַרטיקעל, אין װעלכען זי װייזט אָן, אַז די שולד פון די בלוטיגע געשעהענישען טראָגען די יודען. די אַנטיסעמיטישע צייטונג פערעפענט־ליכט אַ בלבול, אַז די בלוטיגע קאַמפען האָבען זיך אָנגעהויבען דערפון, װאָס די יודען אין ירושלים האָבען אָנגעהויבען שיסען פון די פענס־טער צו אַראַבישע מאַניפעסטאַנטען.

דאס לאדזשער לעבן

28 מיטוואך — כב אב תרפ"ט

אויגוסט

זון-אויפגאנג 4.23
זון-אונטערגאנג 6.55

טאכטער פון מלוכה-פרעזידענט אין לאדז

(ב) נעכטען איז געקומען קיין לאדז די טאכטער פון מלוכה-פרעזידענט.

די טאכטער פון מלוכה-פרעזידענט איז געקומען פון ספאלא איינקויפען פערשידענע זאכען.

שטאטישער סטאראסטא סטזשעמינסקי
געזעגענט זיך מיט דער יודישער קהלה

(—) פאר זיין פערלאזען לאדז איז דער שטאטישער סטאראסטא סטזשעמינסקי געווען מיט א בעזוך אין דער יודישער קהלה.

נעכטען האט דער וויצע-פרעזעס בערגער און סעקרעטאר נאדעל רעוויזיטירט דעם סטאראסטא און איהם געווינשען ערפאלג אין זיין טעטיגקייט אויפ'ן נייעם אמט אין פיעטריקאוו.

פון געריכט

פאלשע וועקסלען

(2) נעכטען איז אין קרייז-געריכט פארגעקומען דער פראצעס געגען דעם געוועזענעם אינקאסענט פון דער פירמע קארל גאסטאמסקי, פראנטשישעק וואיטשיק, וועלכער איז בעשולדיגט געווארען אין צו-אייגנען זיך 2364 זלאטים מזומן און אויסשטעלען 2 פיקטיווע וועקסלען פאר פערקויפטע סחורה.

די קאליגראפישע עקספערטיזע האט פעסטגעשטעלט, אז די וועקסלען האט אויסגעשטעלט וואיטשיק אליין.

וואיטשיק איז פערמשפט געווארען אויף 10 חדשים טורמע.

פון האנדעלס-געריכט

(וו) אויף דער נעכטיגער זיצונג פון האנדעלס געריכט איז ערקלעהרט געווארען „אנ'אויפאדלאשטש" דער פירמע איזראעל שאפראן, א לעדער-סוחר אויף פאמארסקא 1. אלס בעריכטס-קאמיסאר איז בעשטימט געווארען דער האנדעלס-ריכטער טורסקי, אלס קוראטאר אדוו. מאוריצי ראזענטאל.

שאפראן איז אפגעגעבען געווארען אונטער פאליציייאישער אויפזיכט.

אויף דערזעלבער זיצונג פון האנדעלס-געריכט איז ערקלעהרט געווארען „אנ'אויפאדלאשטש" דער מאנופאקטור-פירמע אהרן שיף. שיף האט אויפגעהערט צו צאהלען זיינע פערפליכטונגען און האט זיין האלב הויז אויף פאלודניאווא 4 אפגעשריבען זיינעם א משפחה וואס וואוינט אין תל-אביב. שיף אליין איז ערגיץ נעלם געווארען.

אלס געריכטס-קאמיסאר איז בעשטימט געווארען האנדעלס-ריכטער קעניג, אלס קוראטאר אדוו. אירענא רומלער.

דעם באנקראטניק האט דאס געריכט בעשלאסען איינצוזעצען אין ארעסט פאר באנקראטירטע.

פון ארבייטס-געריכט

(וו) פאר בעשעפטיגען ארבייטער אין יום-טוב-טעג, זענען דורכ'ן ארבייטס-געריכט פערמשפט געווארען: משה העפנער 75 זל. שטראף אדער 10 טעג ארעסט; יצחק רייזמאן — 30 זל. אדער 5 טעג ארעסט; ישראל קלאטשקין 50 זל. אדער 7 טעג ארעסט; חיים שאפשאוויטש — 25 זל. שטראף אדער 4 טעג ארעסט; שרה ראזענפעלד — 25 זל. אדער 3 טעג ארעסט, יצחק קריסמאן און יחיאל ווראם — צו 4 טעג ארעסט אדער צו 25 זל. שטראף; יוסף גוסטנאוויטש — 50 זל. אדער 7 טעג ארעסט; אלתר האכמאן — 50 זל. אדער 7 טעג ארעסט; פנחס זשארנאוווסקי — 50 זל. אדער 7 טעג ארעסט און ברוך גאלדוואסער — 30 זל. אדער 5 טעג ארעסט.

דערהרג'עט זיין שכן צוליב עפעל
דער מערדער איז ארעסטירט

זייט הונדערט יאהר פיהרט זיך צווישען די צוויי פאמיליעס כלארזינסקי און מאטושעווסקי אין ראדף האלענדרי, הינטער לאדז, א קאמף צוליב א שמאלען פאס ערד, וואס טיילט אפ די גרונטען פון ביידע פאמיליעס.

אויף דעם ראנד שמאלען פאס ערד וואקסען עפעל-בוימער, און איצט בעת די עפעל בליהען פלעגט יעדע נאכט אנאנדערער פון די פאמיליעס אוועק אויף דעם פלאץ און צוריקגעקומען מיט עפעל.

נעכטען ביינאכט, איז כלארזינסקי, בעוואפענט מיט א ביקס אוועק צו דעם עפעלבוים און געוואַרט אויף זיין שכן. באלד איז טאקע אויך אנגעקומען מאטושעווסקי. צווישען ביידע שכנים איז אויסגעבראכען א מחלוקה. כלארזינסקי האט מאטושעווסקי'ן א שטוים געטון אז ער איז געפאלען. דערויף האט דער לעצטער א קלאפ געגעבען כלארזינסקי'ן מיט א שטעקען איבער'ן קאפ. כלארזינסקי האט דאן דריי מאל אויסגעשאסען און אומגעקומען מאטושעווסקי'ן אויפ'ן ארט.

די שאסען האבען אלארמירט די דארף-איינוואוינער, וועלכע האבען געוואלט כלארזינסקי'ן לינטשען, אין לעצטען מאמענט איז אנגעקומען פאליציי, וועלכע האט כלארזינסקי'ן אפגעראטעוועט פון די הענד פון המון.

געשמידט אין קייטען איז כלארזינסקי געבראכט געווארען קיין לאדז וואו ער איז איינגעזעצט געווארען אין תפיסה.

שכור שיסט אין זיך און אין זיין שכן

(—) אויף דער פושעגרואלניאנא וואוינט דער 35-יעהריגער פיאסקאווסקי מיט זיין פרוי, א קינד פון 7 חדשים און זיין 63-יעהריגע מוטער.

פיאסקאווסקי, וועלכער איז א גוטער בעל-מלאכה און פערדינט נישט שלעכט, איז אבער א גרויסער שיכור. נעכטען שפעט אין אווענד איז ער אהיימגעקומען א שכורער און זיך גענומען שלאפען. מער ער האט זיך שוין געהאלטען אינמיטען אויסטון האט זיין פרוי און אויך זיין מוטער איהם אנגעהויבען צו מאכען פארווארפען. פארוואס ער פיהרט אזא אומנארמאל לעבען. האט פיאסקאווסקי ארויסגעכאפט א רעוואלווער און אויסגעשאסען. ביידע פרויען האבען זיך געווארפען איהם ראטעווען. ווי עס האט זיך ארויסגעוויזען, האט די קויל איהם נאר צוקראצט. ער האט אבער נאך אמאל געוואלט שיסען און שארפענדיג זיך מיט די פרויען האט ער געשריגען: איך וועל אייך דערשיסען.

די פרויען, מורא-האבענדיג, אז דער שיכור זאל זיין דראהונג נישט דערפיהלען האבען געכאפט דאס קינד און ארויסגעלאפען פון שטוב.

באלד דערנאך האט זיך דערהערט א צווייטער שאס, דאס האט פיאסקאווסקי צום צווייטען מאל געפרובט צו בעגעהן זעלבסטמארד, אבער אויך דאס מאל האט ער זיך נאר לייכט פערוואונדעט.

פיאסקאווסקי איז דאן ארויס פון זיין וואוינונג צו זוכען זיין פרוי. ער איז צוגעקומען צו דער טיר פון זיין שכן נאוויצקי און אנגעהויבען צו קלאפען אין דער טיר. צוליב דעם, וואס מען האט איהם נישט געעפענט האט פיאסקאווסקי אויסגעשאסען אין דער טיר אריין. די קויל איז אדורך די טיר און געבליבען שטעקען אין בעט, וואו נאוויצקי איז געלעגען. צום גליק האט איהם אבער די קויל נישט געטראפען.

ערשט די ארויסגערופענע פאליציי האט דעם שכור ענטוואפענט און איהם אפגעפיהרט אין ארעסט.

אהן חתונה-אקטען טאר מען נישט מעלדען קינדער אויפ'ן פאטער'ס נאמען

(—) די פראגע וועגען חתונה-אקטען איז לעצטענס מיהער זעהר פערשארפט געווארען, די וואיעוואדסטווע האט צוגעשיקט א צירקולאר צום לאדזשער ציוויל-שטאנדס-אמט, אז מ'טאר נישט מעלדען קיין קינדער אויף דעם פאטערס נאמען אהן חתונה-אקטען; קינדער פון א פאר-פאלק, וועלכע האבען נישט קיין חתונה-אקטען קענען געמעלדעט ווערען נאר אויף דער מוטערס נאמען פון אנ'אויבעקאנטען פאטער.

ס'איז דעריבער אונבעדינגט נויטיג אז אלע די וועלכע האבען נאך נישט קיין חתונה-אקטען זאלען דאס וואס גיכער מאכען אויב זיי ווילען נישט, אז זייערע קינדער זאלען נישט פיגורירען אלס ממזרים. לעצטענס קומען אבער אויף דעם בארג'ען פאר זעהר אונאנגענעהמע פאלען! אויב ס'שטארבט אין א שפיטאל א קינד פון עלטערן, וועלכע האבען נישט קיין חתונה-אקטען און עס איז פערשריבען אויפ'ן פאמיליע-נאמען פון פאטער, קומען פאר גרויסע שוועריגקייטען ביי טויט-פאל פון אזא קינד און ס'דויערט זעהר לאנג ביז די קבורה קען פאר-קומען; די עלטערן דארפען דעריבער זיין געווארענט און וואס שנעלער מאכען חתונה-אקטען.

די שוועריגקייטען ביים אספאלטירען די פיעטריקאווער גאס

(מ) די פרעסע אפטיילונג ביים מאגיסטראט מעלדעט, אז דאס אספאלטירען די פיעטריקאווער גאס טרעפט אן אויף גוואלדיגע שוועריגקייטען צוליב דעם, וואס עס איז אין פולען גאנג סיי די ראהר-סיי די טראמוואי-בעוועגונג.

כדי צו ערמעגליכען דער אספאלט געזעלשאפט וואס שנעלער אויסצופארטיגען די ארבייט, האט דער מאגיסטראט אויפגעפאדערט די טראמוואי-געזעלשאפט צו בעזייטיגען אויף די שינעס אין א קורצער צייט ר. ה. אויב עס זאלען אויף דער צייט נישט קורסירען די טראמוואיען אויף דער פעטריקאווער צווישען אנדזשעיא און פרייהייטס-פלאץ. די טראמוואי-דירעקציע האט די שינעס נישט בעזייטיגט. און פיהרט די ארבייט פאמעליך. די טראמוואיען געהען נארמאל און שטערען דער ארבייט.

די אספאלט געזעלשאפט האט דאנוגען דעם טעמפא פון דער ארבייט פערשטארקט.

די פעראנטווארטליכקייט פאר דעם פערהאלטען די ארבייטען פאלט אלזא אויף דער טראמוואי-געזעלשאפט.

זיך אויפגעהאנגען א יודישער הויז-בעזיצער אין זגערזש

זגערזש, 27. (טעלעפאניש). דאס גאנצע שטעטעל איז היינט אויפגעציטערט געווארען פון א שוידערליכען זעלבסטמארד פון א 60-יאהריגען יוד.

אויפ'ן בוידעם פון זיין אייגענע הויז אין דער יורישער גאס האט מען היינט געפונען אנ'אויפגעהאנגענעם דעם 60-יעהריגען גארבערייאייגנטימער און הויז-בעזיצער סענדער בערלינסקי. די סיבה פון זעלבסטמארד איז די שלעכטע געשעפטען צוליב דעם הערשענדען קריזיס.

ארעסטירט דעם בזשעזשינער בירגערמייסטער

(וו) בשעתו האבען מיר געמאלדען, אז דער בירגערמייסטער פון בזשעזשין וואצלאוו נעדזשוויעדזש איז אפגעשטעלט געווארען אין זיין טעטיגקייט. דאס איז פארגעקומען צוליב וואס די לוסטראציע-קאמיסיע פון דער בזשעזשינער סטאראסטווע האט פעסטגעשטעלט, אז דער בירגערמייסטער איז בעגאנגען [illegible] בארויכען. דער בזשעזשינער סטאראסטע האט דעם ענין איבערגעשיקט אין דער פראקוראטור. איצט האט די פראקוראטור פעראָרדענט דעם בורמיסטוש צו ארעסטירען. ער געפינט זיך אין טורמע אויף קאפערניק גאס. די בעמיהונגען פון א דעלעגאציע בזשעזשינער איינוואוינער צו בעפרייען דעם בורמיסטוש האט נישט געהאט קיין פעולה.

Dr. med. H. Lubicz

צעגעלניאנא 43, טעל. 32-41

צוריקגעקעהרט.

ספעציאליסט פאר הויט, ווענערישע און מענער-שוועכע קראנקהייטען. היילונג מיט קווארץ-לאמפען (האר-אויספאל)

נעמט אן פון 8—10 און פון 5—8 אווענד

Dr. JACÓB EYCHNER

אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען

אל. 1. מאי 16, טעל. 11-24

עמפפאנגט פון 5—7 נאכמיטאג.

דאס לאדזער יודענטום פראטעסטירט היינט געגען די געשעהענישען אין א"י

ווי מיר האבען שוין געמאלדען האט דער פעראייניגטער קאמיטעט אין לאדז, בעשלאסען די היינטיגע פראטעסט-אקציע פון לאדזער יודענטום אדורכצופיהרען לויט פאלגענדען סדר:

9 א זייגער אין דער פריה, א פייערליכע הזכרה אין דער סינאגאגע. קאשטשושקא 2.

5 א זייגער נאכמיטאג: הזכרות אין פאלגענדע שוהלען: אלטשטאטישע שוהל, װילקער שוהל, וואו עס וועלען רעדען די רבנים: הרב סעגאל און הרב פיינער; וואהלינער שוהל: ה' ראבינאוויטש.

5 א זייגער נאכמיטאג: א גרויסער פראטעסט-מיטינג אין זאל פילהארמאניע, נארוט. 20, ווי אויך אין „התאחדות", שענקעוויטש 3/5, די סוחרישע און האנדווערקער-ארגאניזאציעס האבען זיך געזאגט צו זייערע מיטגלידער דאס זיי זאלען היינט פון 5—7 שליסען די געשעפטען און זיך בעטייליגען אין דער פראטעסט-אקציע דער פעראייניגטער קאמיטעט פאדערט זיך צו דער יודישער בעפעלקערונג מאסענווייז זיך צו בעטייליגען און רוהיג זיך צו פערהאלטען.

נעכטיגע דעמאנסטראציע פון רעוויזיאניסטען

נעכטען אין אווענד איז אין לאקאל פון ברית טרומפלדר (קילינסקעגא 60) פארגעקומען א פראטעסט-מיטינג איינגעארדענט דורך דעם פערבאנד ציוניסטען-רעוויזיאניסטען. דאן האט זיך פארמירט א צוג פון 500 פערזאן, וועלכע איז געגאנגען אין דער ריכטונג צו דער ציוניסטישער ארגאניזאציע (צעגעלניאנא 4). דארט פאר דעם הויז פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, איז ווידער אפגעהאלטען געווארען א מיטינג אונטער'ן פרייען הימעל.

פון פועלי-אגודת-ישראל

נעכטען אין אווענד איז אין לאקאל פון פא"י פארגעקומען א ספעציעלע זיצונג פון ראט און פערוואלטונג און עס איז בעשלאסען געווארען אנצושליסען זיך אין דער פראטעסט-אקציע ביי דעם אלגמ. פעראייניג. קאמיטעט.

פון בר-כוכבא

(—) אין צוזאמענהאנג מיט דער היינטיגער פראטעסט-אקציע ווערען אלע מיטגלידער פון „בר-כוכבא" אויפגעפאדערט היינט 3 א זייגער נאכמיטאג צו זיין אין לאקאל פון פעראיין, קאלעיוא 5. די מיטגלידער ווערען געבעטען צו קומען אין די פעראיינס-הימלעך. דארט וועט ארגאניזירט ווערען די ארדנונג בעת די מיטינגען און דעמאנסטראציע.

ארעסטירט א שווינדלער

(11) זייט א לענגערע צייט האט זיך אין דער אומגעגענד פון אפאטובעק ארומגעדרעהט א שווינדלער, וועלכער האט זיך אנגעגעבען אלס אגענט, וואס ווערבירט פעלד-ארבייטער קיין פאמערען. דערווייל האט ער אויסגענארט פון נאיווע ארבייטער פערשידענע סומען געלד. נעכטען איז דער „העכט" ארעסטירט געווארען אין אפאטוועק. ער האט זיך ארויסגעשטעלט אלס אברהם מאנצאזש פון לאדז, זגערזשר 84. ער איז געבראכט געווארען קיין לאדז. אין אויספארשונגס-אמט האט זיך ארויסגעשטעלט, אז מאנצאזש ווערט שוין פון לאנג געזוכט פון לאדזער קרייז-געריכט.

געשלעג צווישען גנבים

(וו) נעכטען 11 א זייגער ביינאכט איז אויף אנדזשעיא 7 אויסגעבראכען א גרויס געשלעג צווישען א באנדע חיגע בעוואוסטע גנבים, ווען ס'איז אנגעקומען אנ'אפטיילונג פאליציי זענען זיך די גנבים פונאנדערגעלאפען און אויף דרערד איז געבליבען ליגען אין א קאלוזשע בלוט דער בעקאנטער „יוזעף" פון דער אונטער וועלט. ער הייסט מיסיטשענקא און וואוינט אויף כלאדנא 14 אין באלוט. די פאגאטאוויע האט איהם אין א האפנונגסלאזען צושטאנד איבערגעפיהרט אין שפיטאל. ער האט בעקומען עטליכע וואונדען מיט א מעסער און 6 וואונדען אין קאפ מיט א האמער.

אפטייקען
היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען פאלגענדע אפטייקען: עפשטיין, פיעטריקאווער 225; בארטאשעווסקי, פיעטריקאווער 95; ראזענבלום, ציגעל-גאס 12; גארפיין, מסכארניע 54; קאפראווסקי, נאוואמיעדסקא 15.

פעראייניגטער קאָמיטעט צו אָרגאַניזירן די פּראָטעסט-אַקציע געגן די געשעהענישן אין א״י

זאַל „פילהאַרמאָניע" 20 נאַרוטאָוויטשאַ 20

היינט, מיטוואָך, דעם 28. ד. ח., 5 אזייגער נאָכמיטאָג

א גרויסער פּראָטעסט-מיטינג

אין צוזאַמענהאַנג מיט די לעצטע געשעהענישן אין ארץ-ישראל.

יודען! בעטייליגט זיך אין דער גרויסער פּראָטעסט-אַקציע! קומט מאַסענווייז!

איינטריטס-קאַרטן צו בעקומען אין ביוראָ פון ד״ר ציוניסטישער אָרגאַניזאַציע (צעגעלנ. 4), אין „התאחדות" (שענקיעוויטשאַ 3/5) און אין טאָג פון דער פאַרזאַמלונג – ביי דער קאַסע.

פּראָטעסט-בעוועגונג געגן די שחיטות אין א״י

פּראָטעסט פון ווילנא

ווילנאַ, 27. אין צוזאַמענהאַנג מיט די געשעהענישן אין ירושלים, האָט די ווילנער קהלה איבערגעשיקט צו דער ענגלישער רעגירונג אַ שאַרפן פּראָטעסט. גלייכצייטיג האָט די קהלה שאַרף פּראָטעסטירט נעגען די געשעהענישן און גוואַלדטאַטן פון די אַראַבער.

פּראָטעסטען אין לאָנדאָן

שאַרפע אנגריפען געגען מאַקדאָנאַלדן

לאָנדאָן, 27. (ספּ. טעל.) אויף היינט איז בעשטימט געוואָרן אַ גרויסע פּראָטעסט-דעמאָנסטראַציע פון דער לאָנדאָנער יודישער בעפעלקערונג. אין די שוהלען וועלען אָפּגעריכט ווערן תפילות. די ענגלישע קאָנסערוואַטיווע פּרעסע דרוקט שאַרפע אַרטיקלען געגען מאַקדאָנאַלדס רעגירונג צוליב דער בלוטיגער טראַגעדיע אין ארץ-ישראל.

דעפּעשע פון סאַלאָניקער קהלה

סאַלאָניקי, 27. (י.ט.א. טעלעגראַפיש). די סאַלאָניקער קהלה האָט אַרויסגעשיקט אַ פּראָטעסט-דעפּעשע צו מאַקדאָנאַלד'ן.

טרויער-אויפרוף פון אמעריקאנער רבנים

ניו-יאָרק, 27 (טעלעגראַפיש דורך י.ט.א.) באַלד ווי ס'איז אָנגעקומען די ידיעה וועגן דער שחיטה אין דער ישיבה פון חברון האָבן די קאַנאַדער און אַמעריקאַנער רבנים אַרויסגעלאָזן אַ טרויער-אויפרוף.

א״י-שליחים פאהרען אפ א היים

וואַרשאַ, 27 (טעלעפאָניש) אַלע שליחים פון א״י, וואָס געפינען זיך אין פּוילען, האָבן היינט אָפּגעהאַלטן אין וואַרשע אַ בעראַטונג און ס'איז בעשלאָסן געוואָרן תיכף צוריקצופאָהרען קיין ארץ-ישראל.

אמעריקאנער פערלאזען א״י

ירושלים, 27. (יט״א טעלעגראַפיש). אַ גרופּע אַמעריקאַנער יודען האָבן זיך געווענדעט צום אַמעריקאַנער קאָנסול, אַז ער זאָל פאַר זיי צושטעלן אַן אַמעריקאַנישע קריגס-שיף, כדי זיי זאָלן קענען פאָהרען אַהיים.

מאסען אנטלאפענע קיין ביירוט

וויען, 27 (אַטע) די לאַגע אין פּאַלעסטינאַ זעהט אויס צו זיין זעהר דראָהענד. דאָס איז צו זעהען דערפון, וואָס עס פעהלט יעדע אינפאָרמאַציע, סיי טעלעגראַפישע סיי ראַדיאָ-דעפּעשן. פון פּאַלעסטינאַ קומען ווייטער אָן כסדר ידיעות, וואָס זענען זיך סותר. די צום בעסטן אינפאָרמירטע טעלעגראַפן-אַגענטור „יונייטעד פּרעס" מעלדעט, אַז גרויסע מאַסן אַנטלאָפענע יודען זוכען שוץ אין ביירוט וואָס איז איצט דער צענטער פון די יודישע אַנטלאָפענע. די שלאַכטען, וואָס זענען פריהער פאָרגעקומען נאָר אין ירושלים און חיפה האָבן זיך איבערגעטראָגען אין גאַנצען לאַנד.

אראבער גרייטען צו נייע אנגריפען

ירושלים, 27 (ספּ. טעל.) היינט אין דער פריה האָט דער שטאָט-ראַט אין ירושלים אַרויסגעהאָנגען אַ מעלדונג, אַז די רעגירונג נעהמט אָן מיטלען צו פערטיידיגען די בירגער אין לאַנד. עס קומען אָבער אָן מעלדונגען, אַז די אַראַבער גרייטען זיך צו אין פיל טיילען פון לאַנד צו נייע אַנגריפען.

גראנדיעזע פּראָטעסט-דעמאָנסטראציע אין ווארשא

וואַרשאַ, 27 (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). היינט פאַרמיטאָג איז דעפּ. פאַרבשטיין און לעאָן לעווימע געווען ביים אינערן-מיניסטער, כדי צו בעקומען די לעגאַליזאַציע אויף דעם פּראָטעסט-דעמאָנסטראַציע פון די וואַרשאָווער יודען. די קאָנפערענץ האָט געדויערט אַ האַלבער שעה. מיט דער פערשטענדיגונג פון פּרעמיער שוויטאַלסקי איז די דעמאָנסטראַציע ערלויבט געוואָרן פון 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג.

3 אַ זייגער נאָכמיטאָג האָבן זיך אָנגעהויבן גראַנדיעזע פּראָטעסט-מיטינגען, 4 אַ זייגער נאָכמיטאָג זענען אַלע יודישע געשעפטן געשלאָסן געוואָרן. פאַר נאַלעווקי 2 אַ האָבן זיך אָנגעהויבן זאַמלען צענדליגער טויזענדער יודען, וייער צאָהל האָט 4 אַ זייגער דערגרייכט 35 טויזענד מאַן, נאָך אַ קורצער רעדע פון ד״ר גאָטליב, האָט דער צוג געריהרט פון אָרט און אַדורכמאַרשירט איבער די יודישע גאַסען די ענגלישע אַמבאַסאַדע איז נעווען בעוואַכט פון גרויסע פּאָליציי-אָפּטיילונגען און אַהין איז קיינער נישט צוגעלאָזן געוואָרן.

די דעמאָנסטראַנטען האָבן געטראָגען טראַנספּאַראַנטען אויף יודיש, פּויליש און העברעאיש מיט פאָלגענדע לאָזונגען:

כראָן אַלעם וועלען מיר בויען ארץ-ישראל.
מיר פאָדערן פרייע עליה.
וואו זענען דיינע פערפליכטונגען, ענגלאַנד?
מיר פאָדערן צו בעשטראָפן די שולדיגע
אם אשכחך ירושלים תשכח ימיני.

ווען די דעמאָנסטראַציע איז אָנגעקומען צום „באַנק-פּלאַץ" איז געוואָלט דורך סענאַטאָרסקע צוגעהן צום טעאַטער-פּלאַץ האָט זיך ביי דער לוקסענבורגער-גאָרטן אַ גרויסע אָפּטיילונג פּאָליציי, וועלכע האָט אָפּגעצוימט דעם וועג און מיט בלאַנקע שווערדן אָנגעהויבן פונאַנדערצוטרייבן דעם עולם. דאָס האָבן אויסגענוצט זייטיגע מענשען, וועלכע האָבן אָנגעהויבן שלאָגן יודען.

דער ענגלישער געזאַנדטער איז דעם גאַנצן טאָג געזעסן אין דער געביידע פון דער געזאַנדשאַפט, בעוואַכט דורך פּאָליציי, און אָוונט איז אַרויסגעגאַנגען דער סעקרעטאַר פון געזאַנדטען, כדי אָפּצוגעבען אַ בעריכט וועגען די מיטינגען און דעמאָנסטראַציעס.

די דעמאָנסטראַציע פון די רעכטע פּ. צ. האָט געצעהלט 8000 מאַן, זי האָט מאַרשירט איבער די יודישע גאַסען און אויף טלאָמאַצקע איז זי פונאַנדערגעטריבען געוואָרן דורך דער פּאָליציי.

ביי די בונדישע קאָאָפּעראַטיווען זענען פאָרגעקומען אינצידענטען צוליב דעם, ווייל די געוועלבער זענען נישט געווען פערמאַכט.

די „אַגודה" האָט איינגעאָרדנט אַ גאַנצע רייה פּראָטעסט מיטינגען.

אין צוזאַמענהאַנג מיט דעם פערהאַלטען זיך פון דער פּאָליציי בעת דעמאָנסטראַציע, האָט דעפּ. פאַרבשטיין אינטערווענירט ביים וויצע-וואָיעוואָדע, וועלכער האָט צוגעזאָגט אויסצופאָרשען דעם ענין און בעשטראָפן די שולדיגע.

די לינקע פּ. צ. רופען אַ גאַנצע רייה מיטינגען. קיין דעמאָנסטראַציעס וועלען זיי נישט מאַכען.

פּוילישע רעגירונג פערלאנגט א גענויען ראפּארט

וואַרשאַ, 27. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט). דאָס פּוילישע אויסערן-מיניסטעריום האָט זיך טעלעגראַפיש געווענדעט צום ארץ-ישראל-דיגן גענעראַל-קאָנסול זבישעווסקי ער זאָל צושיקן אַ גענויען בעריכט וועגן די קרבנות און די שאָדענס פון די פּוילישע בירגער.

די ידיעה פון אַ וואַרשאָווער צייטונג, אַז קאָנסול זבישעווסקי זאָל זיין פערוואונדעט האָט זיך נישט בעשטעטיגט.

יודען בעהאלטען זיך אין פּוילישען קאנסולאט

בוקאַרעשט, 27. (אַטע) לויט ידיעות פון קאָנסטאַנציאַ, איז דאָרט אָנגעקומען אַ שיף פון חיפה מיט פופציג אַנטלאָפענע פון פּאַלעסטינע, פּוילישע בירגער. פאַר פּרעסע-פאָרשטעהער האָבן די אַנטלאָפענע ערקלערט, אַז אין פּוילישן קאָנסולאַט געפינען זיך מאַסען יודען פּוילישע בירגער, וואָס האָבן דאָרט געפונען שוץ. דער בנין פון קאָנסולאַט ווערט בעוואַכט פון שטאַרקע אָפּטיילונגען ענגלישע פּאָליציי.

ציונ. עקזעקוטיוו דרינגענד גערופען קיין לאנדאן

לאָנדאָן, 27 (י.ט.אַ.-טעלעגראַפיש) דער ציוניסטישער עקזעקוטיוו האָט זיך געווענדעט צו אַלע מיטגלידער פון דער עקזעקוטיווע, אַז זיי זאָלען תיכף קומען קיין לאָנדאָן.

געקינדיגט אלע ארבייטערינס אין שלעטערס פאבריק

פון אָזאָרקאָוו מעלדעט מען:

די וואָיעוואָדסטווע האָט געמאָלדען דער דירעקציע פון שלעסער-פאַבריק, אַז אין משך פון 3 חדשים זאָלען געעפענט ווערען די זויגלינגס-היימען פאַר די זויגלינגס קינדער פון די אַרבעטערינס.

אַזוי ווי דאָס איינאָרדנען פון די זויגלינגס-היימען דאַרף קאָסטען פיל געלד, קורסירען קלאַנגען, אַז די פערוואַלטונג פון דער שלעסער-פאַבריק האָט בדעה אָפּצוזאָגען אַלע אַרבייטערינס.

געלד פון אמעריקא קיין אזארקאוו

פון אָזאָרקאָוו מעלדעט מען אונז:

די אָזאָרקאָווער געבוירענע אין אַמעריקע האָבן אַרויסגעשיקט קיין אָזאָרקאָוו 150 דאָלאַר צו צוטיילען צווישען אָרימע לייט. עס האָט זיך געבילדעט אַ קאָמיטעט, וועלכער זאָל דאָס געלד צוטיילען.

דער קאָמיטעט האָט בעשלאָסען אַ העלפט פון דעם געלד צוצוטיילען צווישען אָרימעלייט און פון דער צווייטער העלפט ווילדען אַ פאָנד אויסצולערנען דאָס האַנדוועבער-פאַך.

קיין לאָדז זענען שוין אַרויסגעשיקט געוואָרען אַ גרופּע, וועלכע דאַרף זיך אויסלערנען דעם פאַך.

היט אייערע קינדער!

אין דער וואוינונג פון דער פאַמיליע שלאַק אויף זגערזשער 59 האָט אויפגעריסען אַ שפּירט-מאַשינקע און עס איז שווער אָפּגעבריהט געוואָרען דער 5-יעהריגער אברהם'לע שלאַק, דאָס קינד האָט מען אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל „אַנגאַ מאַריאַ".

Dr. H. WOŁKOWYSKI
צעגעלניאנא 25, טעל. 26-87
צוריקגעקעהרט
ספּעציעל אַרצט פאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען, מענער-שוועכע. אַלע אַרט אַנאַליזען, בעהאַנדלונג מיט קוואַרץ-שטראַהלען.
נעמט אָן פון 8 פריה ביז 2 נ.מ. און פון 6—9 אָוו.

ריזען-דעמאנסטראציע אין ניו-יארק

די ווענדונג פון ניו-יארקער בירגערמייסטער צו די יודען

ניו-יאָרק, 27. (יט״א) נעכטען איז אין ניו-יאָרק פאָרגעקומען אַ ריזען-דעמאָנסטראַציע פון איבער פופציג טויזענד יודען, אין וועלכע עס זענען געווען פּראָפעסיאָנעלע פעראיינען, שול-פאָרשטעהער-שאַפטען, רבנים און די גרוה. לעגיאָניסטען. צווישען דער גרויסער מאַסע האָט זיך פון צייט צו צייט אַרויסגעריסען אַ ספּאָנטאַניש געוויין. די רבנים זענען געגאַנגען איינגעהילט אין טרויער. די דעמאָנסטראַנטען האָבען צומאַרשירט צו דער ענגלישער אַמבאַסאַדע און געמאַכט פערשידענע אויסרופען ווי: וואָס פערטיידיגט איהר נישט דעם יודישען ישוב אין א״י? אויב איהר זענט שוואַך, טאָ גיט אָפּ דעם מאַנדאַט! גיט אַמעריקא דעם מאַנדאַט און זי וועט אונז פערטיידיגען.

ניו-יאָרק, 27. (יט״א) די ריזיגע דעמאָנסטראַציע פון די ניו-יאָרקער יודען איז זעהר וואַרים אויפגענומען געוואָרען פון דער גאַנצער קריסטליכער בעפעלקערונג. אַמעריקאַנער גייסטליכע, פּרויען און הערען האָבען זיך די גאַנצע צייט בעשיט מיט קאָנפעטי, אַזוי ווי סאָלדאַטען וואָס קומען צוריק פון פראָנט.

ווען די דעמאָנסטראַציע האָט זיך אָפּגעשטעלט פאַר דער געביידע פון ניו-יאָרקער שטאָט-ראַט, איז צו זיי אַרויס דער ניו-יאָרקער בירגערמייסטער מיסטער וואָקער און מיט ריהרענדע ווערטער האָט ער געזאָגט:

„זאָגט מיר מיט וואָס איך זאָל אייך העלפען און איך וועל עס האַרציג ערפילען, לויט מיינע בעגרענצטע מעגליכקייטען".

צווישען די דעמאָנסטראַנטען האָט זיך זעהר אָפט איבערגעחזרט דער אויסרוף:

„הלואי זאָל אויפ'ן ענגלישען פאָלק נישט פאַלען די אייביגע קללה פון אייביגען פאָלק".

די דעמאָנסטראַנטען האָבען אָנגענומען:

1) די ענגלישע רעגירונג זאָל ווי אַמשנעלסטען צוריקשטעלען די אָרדנונג אין ארץ-ישראל, 2) אויפפאָדערען די ציוניסטישע וועלט-עקזעקוטיווע אַז עס זאָל איינבערופען צוזאַמענרופען וועגען אַן אויסערגעוועהנליכער ציוניסטישער קאָנגרעס.

50 חזנים האָבען געמאַכט אל מלא רחמים'ס. דערביי זענען פאָרגעקומען האַרצרייסענדע סצענעס, פרויען האָבען ספּאָנטאַניש געוויינט, און געחלשט, אַ דעלעגאַציע פון די דעמאָנסטראַנטען איז אויפגענומען געוואָרען דורכ'ן ענגלישען גענעראַל-קאָנסול אין ניו-יאָרק אָבער נישט ער און נישט די דעלעגאַציע האָבען נישט צווישען זיך אויסגערעדט קיין וואָרט.

וואַשינגטאָן, 27. (יט״א) היינט ווערט ערוואַרט, אַז אַ דעלעגאַציע פון די אַמעריקאַנער ציוניסטען זאָל אויפגענומען ווערען אויף אַן אוידיענץ ביים פּרעזידענט הובער.

וואו ליגט די סיבה פון די שחיטות?

לאָנדאָן, 27. (ספּ. טעל.) דער פּאָליטישער אינטערעס איז איצט קאָנצענטרירט נאָר אויף די פּאַלעסטינישע געשעהענישען. די דאָזיגע געשעהענישען זענען געווען די הויפּט-סיבה, פאַר וואָס מאַקדאָנאַלד האָט זיך אומגעקעהרט קיין לאָנדאָן. מען גיט איבער אין די אינפאָרמירטע קרייזען, אַז די הויפּט-סיבה פון די שחיטות געווען דער פאַקט וואָס אין דערזעלביגער צייט, ווען די מאַנדאַט-רעגירונג האָט שטאַרק בעשרענקט די יודישע איינוואַנדערונג, האָט זי אַריינגעלאָזט קיין פּאַלעסטינא אָהן אַ שום קאָנטראָל אַן אומגעהויערע גרויסע צאָהל כלומרשט ענגלאַנד-פריינדליכע אַראַבער פון העדזשאַס, וועלכע זענען פערטריבען געוואָרען פון האָרט דורך דעם קעניג איבן-סאַאוד.

נישט בלויז די ציוניסטען נאָר אויך אַנדערע ענגלישע און נייטראַלע מזרח-קענער האָבען געוואָרנט דער ענגלישער צענטראַל-רעגירונג זיי זאָלען נישט צולאָזען אַ עלכע געפעהרליכע עלעמענטען. די אַלט-געזעסענע אַראַבער, וועלכע האָבען זיך שוין איינגעלעבט מיט די איינגעוואַנדערטע יודען, זענען לעצטענס געוואָרען אויפגערייצט דורך די העדזשאַסער אַראַבער צו אַנגריפען געגען יודען. די אַראַבישע אַגיטאַטאָרען האָבען ביי אַזאַ לאַגע געקאָנט לייכט אויסנוצען דעם כותל-מערבי-קאָנפליקט צו דערפיהרען צו בלוטיגע אַנפאַלען. דערביי איז די אַראַבישע אַגיטאַציע מאַכט געווען פאַסיוו און האָט נישט אָנגענומען קיין פאָרזיכטס-מיטלען, די אַגיטאַציע האָט זיך דערביי פערשטאַרקט ביז'ן העכסטען גראַד.

היינטיגער פראטעסט=טאג אין לאדז

געגען די בלוטיגע געשעהענישען אין ארץ=ישראל

וואס מוז מען לערנען
פון די געשעהענישען אין ארץ=ישראל

דאס וואס איז פארגעקומען אין א"י, איז נישט קיין פאגראם און אונזער רעאקציע אויף דעם דארף לגמרי נישט זיין ווי נאך א פאגראם. עס איז א טייל פון אונזער גרויס היסטאריש גע-ראנגעל פאר א נאציאנאלער היים, א פעריאד וועלכען מיר האבען בשום אופן נישט געוואלט, וועלכער איז אינז אבער אויפגעצוואונגען געווא-רען דורך א אונערהערטער פראוואקאציע און פערברעכערישער האנדלונג פון פערשידענע מעהר אדער וועניגער אפיציעלע פאקטארען. מיר וועלען אויך אין דאזיגען טרויעריגען קאמף בלייבען די זיגער, ווי מיר האבען געזיגט אין די שווערע יאהרצעהנדליגער פון אונזער פאזיטיווער אויפבוי-ארבייט אין לאנד.

ס'איז שוין אזויפיל גערעדט געווארען וועגן דער שולדפראגע ביי די לעצטע געשעהענישען, אז ס'איז איבעריג נאך איינמאל איבערצוחזרן די דאזיגע ארגומענטען. שולדיג זענען די פערברעכערישע אראבישע אגיטאטארען, שולדיג איז די פאר אונז אין א גרויסען טייל בייזוויליגע אדמי-ניסטראציע אין לאנד, שולדיג איז די מאנדאטאר-מאכט וואס האט נישט ערפילט איהרע התחיבותן. נישט וועניגער וויכטיג איז אבער דוקא אין איצ-טיגען מאמענט צו אונטערשטרייכען ווער איז נישט שולדיג. אין גאנצען נישט שולדיג איז דער ציוניסטישער ישוב אין לאנד, וואס האט תמיד, וועניגסטענס, אין זיין איבערוויגענדער מעהרהייט, אונטערגעשטראכען די פאזיטיווע, פרידליכע טענדענצען אין אונזער אויפבוי-ארבייט וואס זענען געגען קיינעם נישט געווענדעט, נישט שולדיג איז אויך דאס אראבי-שע פאלק אין א"י, וואס פיהלט אויף שריט און טריט די טובות פון דער יודישער קאלאניזא-ציע פאר איהם און וואס איז נאר אויפגעהעצט געווארען דורך בייזוויליגע, שמוציגע, ווער ווייס דורך וועמען געצאהלטע אגיטאטארען.

אט דאס דארפען מיר איצט גע-דענקען. דער בלוט-באד אין א"י וועט מכתם באלד אויפהערען, עס וועט זיך פון נייעם אנהויבען די רוהיגע טאג טעגליכע אויפבוי-ארבייט. און מיר וועלען מוזען דוקא איצט מיט א דאפעלטען און דרייפאכער קראפט אונטערשטרייכען אויף שריט און טריט, אז נישט אלס פרעמדע קומען מיר אין לאנד, נאר אלס ברידער און פריינד פון די אראבישע פאלקסמאסען, מיט וועלכע צוזאמען מיר וועלען בלייבען אין לאנד. ס'איז דא פלאץ גענוג פאר זיי און פאר אונז, און ביי בעסערע לעבענסבעדינגונגען ווי די איצטיגע.

און נאך איינס. די געשעהענישען אין א"י, וואלטען נישט מעגליך געווען וואלטען מיר דארט געהאט נישט אנדערטהאלב הונדערט טויזענד נאר א האלבען מיליאן ארבייטענדע שאפענדע יודען. ציהט ארויס איהר אלע לאדזער יודען, פון דעם די מסקנה! פערדאפעלט און פערפילפאכט אייער אנשטרענגונג פאר דעם אויפבוי פון לאנד און דעמאלט וועט איהר קאנען קוקען רוהיג אין דער צוקונפט! דאס נאציאנאלע היים אין א"י וועט יא אויפגעבויט ווערען. —

דר. אריה טארטאקאווער

לאדזער יוד. קהלה וועגען די געשעהענישען

אין צוזאמענהאנג מיט די בלוטיגע געשעהע-נישען אין ארץ ישראל איז אין דער קהלה נעכ-טען פארמיטאג פארגעקומען א בעראטונג, אין וועלכער עס האבען אנטייל גענומען פרעזעס פון ראט בודזינער, וויצע פרעזעס פון דער פערוואל-טונג בערגער, די פרנסים האפמאן, בזשעזשינסקי, שוויאטלאווסקי, זאמערפעלד, ציטרינאווסקי און אלע מיטגלידער פונ'ם ראט.

עס איז בעשלאסען געווארען איבערצושיקען צו דער ענגלישער רעגירונג און אין פעלקער-בונד א פראטעסט - דעפעשע פון פאלגענדען אינ-האלט, אויף ענגליש.

דער ראט און די פערוואלטונג פון דער יו-דישער קהלה אין לאדז, וועלכע רעפרעזענטירט 200,000 יודישע איינוואוינער דריקען אויס זייער טיפסטע עמפערונג, צוליב די ארגאניזירטע באר-בארישע אנפאלען פון די אראבער באנדעס אויף די אונבעוואפענטע יודישע איינוואוינער אין ארץ ישראל און בעטראכט די געשעהענישען אלס א שאנד-פלעק פון דעם 20-טען יאהרהונדערט. דער ראט און די פערוואלטונג פראטעסטירען געגען די שענדליכע טאטען, וועלכע זענען א פועל-יוצא פון שאוויניסטישער אראבישער אגיטאציע, און בעטען צו נעהמען אין שוץ אונזערע מיטבירגער, וועלכע האבען זיך בעזעצט אין ארץ ישראל, כדי צו פיה-רען א פרידליכע און פרוכטבארע ארבייט.

דער ראט און די פערוואלטונג פראטעסטי-רען אויך געגען דער שטעלונג פון דער פאלעס-טינער מאכט, וועלכע האט נישט בעוויזען צו ליק-ווידירען די טראגישע געשעהענישען פון אנהויב, און זיי האפען, אז די ענגלישע רעגירונג וועט אונטערנעהמען שריט, כדי אזעלכע געשעהענישען זאלען זיך נישט קענען איבער'חזר'ן.

פרנס ציטרינאווסקי האט אריינגעטראגען אן אייגענע רעזאלוציע, וועלכע איז אפגעווארפען געווארען.

די פערוואלטונג און ראט שיקען גלייכצייטיג ארויס א מיטגעפיהל - דעפעשע צו די יודען אין ארץ ישראל.

*

היינט פון 5 ביז 7 וועלען פארקומען הזכרות אין דער אלטשטעטישער שוהל און אין דער ווילקער שוהל (זאכאדניא 56).

מיט רעדעס אין די שוהלען וועלען ארויס-טרעטען די מיטגלידער פונ'ם ראבינאט.

דער ראבינאט זאל אויך ארויסלאזען אן אויפ-רוף צו די איינוואוינער, אז עס זאלען זיין געשלא-סען די יודישע געוועלבער און די געשעפטען בעת דער הזכרה פון 5 ביז 7 נאכמיטאג.

אויפרוף פון ראבינאט

עס טריפט דאס בלוט פון יעדעם יודיש הארץ, הערענדיג וועגען די שרעקליכע הריגות און שחיטות פון די ווילדע אראבער איבער אונזערע ברידער אין אונזער הייליג לאנד ארץ־ישראל. ווען צו די אויערן, דאס הערען, ווי יודיש בלוט גיסט זיך ווי וואסער. מיר טארען נישט אין אזא מאמענט צוקוקען גלייכגילטיג, עס איז א הייליגער חוב אז יעדער יוד זאל קומען צו הילף מיט דעם הקול קול יעקב.

זאלען זיך יודען צוזאמענקומען אין די בתי־תפילות יעדען טאג, און זאלען זיי נאך יעדער תפלה זאגען מיט טרעהרען אין די אויגען די קאַפּיטלעך תהילים ע"ט און ק"ב.

אלם מיטגעפיהל און צייכען פון טרויער זא-לען זיך אונזערע ברידער צוזאמענקומען היינט, מיטוואך, פון 5 ביז 7 אוו. אין ווילקער און אלט־שטעטישער שולען, וואו עס וועלען פארקומען הזכרות נאך די אומגעקומענע קדושים.

נאך מנחה זאל ווערען געזאגט „אבינו מל-כנו" און די קאפיטלעך תהילים (ע"ט, ק"ב) פסוק בפסוק. אין דער צייט פון די הזכרות זאלען אלע געשעפטען זיין געשלאסען, ווער עס איז בכח אויס־צוהאלטען דעם תענית־צבור, וואס עס האט גוזר געווען דער ווארשאווער ראבינאט, זאל עס טון. והש"ית יחמל על עמו ישראל ונזכה לגאולה שלמה בקרוב.

דער לאדזער ראבינאט.

צו דער לאדזער יודישער בעפעלקערונג

יודען!

אין גאנץ ארץ ישראל קומען פאר בלוטיגע קאמפען, וועלכע זענען דעם יודישען ישוב אויפ-געצווינגען געווארען. מיר בויגען אונזערע קעפ פאר דעם העלדישען טוט פון אונזערע ברודער וואס פארטיידיגען מיט זייער בלוט אונזערע פא-זיציעס אין ארץ ישראל.

דאס גאנצע יודישע פאלק פון דער גאנצער וועלט דריקט אויס זיין שארפסטען פראטעסט גע-גען די, וועלכע האבען די בלוטיגע קאמפען פראוואצירט. אין דעם איצטיגען שווערען פער-אנטווארטליכען מאמענט מוזען מיר זיך א וויר-דיגען אופן אויסדריקען אונזער סאלידאריטעט אונזערע ברודער אין א. י.

יודען! בעטייליגט זיך מאסענווייז אין דעם היינטיגען פראטעסט מיטינג, וועלכער קומט פאר היינט 5 א זייגער נ. מ. אין פילהארמאניע זאל ווי אויך אין די הזכרות אין די שוהלען 1) סינא-גאגע 9 א זייגער פריה, 2) אלטשטעטישע שוהל, 3) ווילקער שוהל, 4) וואלינער שוהל, 5) באר-מרים.

יודען! פון 5 ביז 7 אוונד שליסט אייערע געשעפטען פערלאזט אייערע ארבייטס-ווארשטאטען און בעטייליגט זיך מאסענ-ווייז אין דעם געמיינזאמען נאציאנאלען פרא-טעסט.

דער פעראייניגטער קאמיטעט.

רעזאלוציע פון די לינקע „פ. צ."

דער לאדזער „פועלי-ציון"-קאמיטעט האט צוזאמען מיט'ן פארטיי-ראט אפגעהאלטען א ספע-ציעלע זיצונג, געווידמעט די געשעהענישען אין ארץ-ישראל און האט אנגענומען א רעזאלוציע, אין וועלכער ס'ווערט געזאגט:

די זיצונג שטעלט פעסט, אז אין די בלוטיגע שחיטות זענען אין דער ערשטער רייהע שולדיג די ענגלישע מאנדאטארען. די ענגלישע אקיפאנטען פיהרען אין פאלעסטינא אזא טאקטיק און פאליטיק, וואס זאל פערשטארקען דעם האס צווישען יודען און אראבער.

די ענגלישע אימפעריאליסטען דערפיהרען בעוואוסטזיניג צו בלוטיגע טראגישע קאמפען צווי-שען די יודען און אראבער, כדי שפעטער זאלען זיי קענען דעמאנסטרירען די נויטווענדיגקייט פון זייער אקיפאציע. די אראבישע בורזשואזיע, וועלענ-דיג פערשטויסען דעם יודישען ארגאניזירטען קאנ-קורענט פון פאלעסטינא, פיהרט א פערברעכערישע נאציאנאליסטיש-שאוויניסטישע אגיטאציע צווישען די אראבישע מאסען, העצען דאס אראבישע פאלק געגען די יודישע מאסען אין פאלעסטינא און דערפיהרען צו פאגראמען, שחיטות און קאמפען צווישען אראבער און יודען.

די יודישע בורזשואזיע אונטערשטיצט כסדר די ענגלישע אימפעריאליסטען וואס טראגען די אבסאלוטע פעראנטווארטליכקייט פאר דעם אומ-שולדיגען פערגאסענעם בלוט.

די זיצונג דריקט אויס איהר צארנדיגען פראטעסט געגען די ענגלישע אקופאנטען, געגען אלע פאגראמשטשיקעס, געגען נאציאנאליסטישען האס.

די זיצונג רופט די ארבייטער מאסען צום קאמף געגען נאציאנאליסטיש שאוויניסטישען האס, געגען בלוטיגען ענגלישען אימפעריאליזם, געגען די אראבישע פאגראמשטשיקעס און נאציאנאליס-טישע פאליטיק פון דער יודישער בורזשואזיע. די פערזאמלונג רופט די אינטערנאציאנאלע ארביי-טערשאפט צו שטיצען די פרייע איינוואנדערונג קיין ארץ ישראל און פערטיידיגען די רעכט פון ארבייט און לעבען פון יודישע מאסען אין פא-לעסטינע.

די פערזאמלונג רופט אלע בעוואוסטזיניגע יודישע און אראבישע ארבייטער צו פעראייניגע די כוחות אין איין פראנט געגען די ענגלישע אימפעריאליסטען, געגען שאוויניסטישען נאציא-נאליזם.

היינט ווערט פון לאדזער פועלי ציון קאמי-טעט גערופען א פארטיי-פערזאמלונג, און אויף שבת ד. 31 סעפטעמבער, 10 א זייגער אין דער פריה א גרויסען ארבייטער-מיטינג אין פלאדא.

די פערזאמלונג און דער מיטינג זענען געווידמעט די בלוטיגע געשעהענישען אין ארץ-ישראל.

*

נעכטען איז פארגעקומען

א פערזאמלונג פון אלע פאלעסטינא=בירגער

וועלכע געפינען זיך אין לאדז. ס'איז אנגענומען געווארען א שארפע פראטעסט-רעזאלוציע געגען דער פאלעסטינער מאכט פאר דערלאזען צו דער שרעקליכער שחיטה אויף יודען.

*

(–) היינט 6 א זייגער אין אווענד וועט אין

שוהל „סיני",

גלובנא 62 פארקומען א טרויער-הזכרה נאך די געפאלענע קדושים אין ארץ-ישראל.

דער „החלוץ"

נעכטען איז פארגעקומען אין לאקאל פון „החלוץ" א חברים-פערזאמלונג, אויף וועלכער ס'איז אנגענומען געווארען א רעזאלוציע, דאס אלע חלוצים האבען דעם פליכט היינט, מיטוואך צו ווארפען די ארבייט (פון 5 א זייגער) און צו בעטייליגען זיך אין די אלגעמיינע פראטעסט-אונטערנעהמונג פון דעם קאמיטעט צו פראטעס-טירען געגען די געשעהענישען אין ארץ-ישראל.

פראטעסט-רעזאלוציע פון דעם צענטראלען-קליינהענדלער-פעראיין
זאוואדזקא 5

אויף דער פערוואלטונג-זיצונג פון 27 ד. מ. איז בעשלאסען געווארען אויסצודריקען דעם שארפ-סטען פראטעסט צוליב די געשעהענישען אין פא-לעסטינא און אויסדריקען די פאמיליעס פון די אומ-געקומענע דעם טיפסטען בייליד. גלייכצייטיג איז בעשלאסען געווארען צו רופען א פראטעסט-מיטינג פון אלע לאדזער קליינהענדלער.

פראטעסט-פערזאמלונג פון די „צעירי אגודת-ישראל"

היינט 7 א זייגער אין אווענד ארדענט איין די „צעירי אגודת ישראל" אין איינענעם לאקאל א גרויסע פראטעסט־פערזאמלונג וועגען די געשעהענישען אין ארץ־ישראל.

א פראטעסט=פערזאמלונג אין „התאחדות"

היינט, מיטוואך, 5 נאכמיטאג ארדענט איין די ציוניסטישע ארבייטס־פארטיי „התאחדות" אין אייגענעם לאקאל א פראטעסט־פערזאמלונג אין צוזאמענהאנג מיט די געשעהענישען אין ארץ־ישראל.

פראטעסט-פערזאמלונג אין אלעקסאנדער

אלעקסאנדער, 27 (טעלעפאניש). נעכ-טען איז פארגעקומען א גרויסע פראטעסט-פער-זאמלונג געגען די געשעהענישען אין ארץ-ישראל. אויף דער פערזאמלונג זענען אנוועזענד געווען כמעט אלע יודען פון דער שטאט. בעת די רעדעס האבען זיך געהערט ספאזמאטישע געוויינען, נאך דער פערזאמלונג האט זיך פארמירט א צוג, וועלכער איז געגאנגען ביז צו דער שוהל, וואו ס'איז געמאכט געווארען א הזכרה.

די אקציע איז איינגעארדענט געווארען דורך דער יודישער קהלה. ס'איז אויך געשיקט געווארען א פראטעסט-דעפעשע צו דער ענגלישער רעגירונג.

— אין רבינס בית המדרש איז אויך פאר-געקומען א הזכרה. דאס גרויסע בית-המדרש איז געווען געפאקט מיט מתפללים.

כי ימצא בקרבך איש או אשה אשר ילכו

וואס קלערען צו געהן אין אנדערע ביורא

ודרשת היטב והנה אמת נכון הדבר, והגד להם זאלסטו זיי זאגען

אז נור אין ביורא ביים י. מאנעלא רעכטסקאנסולענט

17 פיעטריקאווער 17

52 זאכאדניא 52

טעלעפאן 48-79

ווערט געוויסענהאפט ערלעדיגט און געשריבען אלע סאנדאווע זאכן, ביטעס, קלאוזולעס, זאבעו-פיעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילן, קארנע און ציוויל אפעלאציעס, אדוואלאניעס, אינטערציזיעס, ספעציאליסט פון שותפות־אקטען, איבערזעצונגען אין אלע שפראכען.

מיט אכטונג

י. מאנעלא, פיעטריקאווער 17

דורכגאנג זאכאדניא 52

עטליכע מערקווירדיגע פאקטען

ווי מענשען זענען געווארען פון טויט—לעבעדיג

דער דאזיגער וואונדער איז געשעהן דורך בלוט-איינשפריצונגען פון מענשען, וואס מאכען א לעבען פון פארקויפען זייער בלוט

א חולה ליגט און דאס בלוט טריקענט אויס אין איהם. אבער דער דאקטאר נעהמט בלוט פון א געזונטען מענשען און גיסט דאס איבער אין די אדערען, און דער מענש ווערט פון טויט לעבעדיג. עס זענען לעצטענס שוין געשעהען פאלען, וואו מען האט די פרישע בלוט אריינגעשפריצט גלייך אינ'ם קראנקענס הארצען. דאס איז א מערקווירדיגע געשעהעניש — מען זאל צוק מען מ ט א נאדעל צום הארצען און די הארץ זאל נישט בעשעדיגט ווערען. מ'האט דאס געמוזט טאן אין אזוינע פאלען וואו די אדערען פון דעם חולה זענען שוין געווען צו שוואך אויפצונעמען פרישע בלוט, און מען האט מורא געהאט אז זיי וועלען די פרישע בלוט אזוי שנעל נישט קענען ציבערגעבען צום הארצען.

ערשט אין יאהר 1900, עס הייסט מיט 29 יאהר צוריק איז דורך דער ערפינדונג פון דעם חינער דאקטאר קארל לאנדשטיינער מעגליך געווארען, אז מען זאל קענען באנוצען דעם מיטעל פון בלוט-איבערגוס, בלוט-איינשפריצונג, ווי עס בעדארף צו זיין. יענער דאקטאר האט נאך לאנג יעהריגע עקספערימענטען אויסגעפינען, אז עס זענען פאראן עטליכע סארטען בלוטען ביים מענשען. די בלוט פון איין מענשען קען זיין אביסעל אנדערש צוזאמענגעשטעלט ווי די בלוט פון אנאנדער מענשען. דעריבער מוז מען אויסקלייבען די בלוט וואס פאסט זיך צו צו דעם בלוט פון דעם חולה, אז נישט קען מען זיי נישט מישען צוזאמען. פאר דעם צוועק נעהמען די דאקטוירים א טראפען בלוט פון דעם קראנקען און אונטערזוכען דאס. דאן נעהמט מען א טראפען בלוט פון דעם פערזאן פון וועמען מען וויל נעהמען די גוטע בלוט. און מען זעהט, צו איין טראפען פאסט זיך צום צווייטען.

דאך איז עס אלץ שווער געווען דורכצופיהרען די בלוט-איינשפריצונגען. דאקטאר קראיל, פון קליוולענד, האט דער ערשטער גענומען איינפיהרען די בלוט-איינשפריצונגען אויף א ברייטען מאסשטאב. עס איז אבער שווער געווען דאס דורכצופיהרען. דער חולה האט נעדארפט ליגען אין איין בעטל, און דער געזונטער דערביי אין א צווייטער בעטל. דאן פלעגט אביסעל בלוט פון דעם געזונטען אריינגעגאסען ווערען צו דעם קראנקען דורך א ספעציעלער גלעזערנער רעהר וואס איז געווען בעהעפט פון איין זייט צום געזונטען, און פון צווייטען צום קראנקען. איצט דארף מען אזא שווערע פראצעדור נישט דורכצומאכען. די דאקטוירים קענען איצט נעמען אביסעל בלוט פון א געזונטען און דאס אריינשפריצען אין א קראנקען ערשט שפעטער.

אזוי ווייט האט זיך ענטוויקעלט די מעדיצינישע וויסענשאפט וועגען דעם מענשליכען בלוט, אז מען קען שוין אויך אויסצאפען בלוט פון א מענשליכען קערפער, אויסרייניגען דאס פון די שלעכטע שטאפען און צוריק אריינגיסען אין דעם זעלבען קערפער דאס קלינגט אזוי פאנטאסטיש, אז מיט עטליכע יאהר צוריק וואלט עס קיינער נישט געוואלט גלויבען. אבער דאס איז נישט געטאן געווארען.

און נאך אנדערע וואונדער געשעהן מיט דער זעלבער מעדיצינישער ערפינדונג. אין אן אייראפעאישען שפיטאל האט מען אין איין פאל ארויסגענומען די בלוט פון א יונגער מיידעל, וואס איז געטויט געווארען און מען האט דאס אריינגעגאסען אין דעם קערפער פון אן אנדער מיידעל, וועלכע איז שווער פערוואונדעט געווארען אין דעם זעלבען אומגליק, און די פערוואונדעטע איז פון דעם געראטעוועט געווארען.

אין שיקאגא איז געשעהן אזא געשיכטע: א ברודער האט זיך דערוואוסט, אז זיין שוועסטער ליגט אין א געפעהרליכען צושטאנד און זי וועט זיכער שטארבען, אויב זי וועט נישט בעקומען קיין נייע בלוט. דאן איז דער ברודער שנעל אריין אין א שפיטאל און האט פון זיך געלאזט אפצאפען א געוויסע מאס בלוט, און דערנאך האט מען דאס בלוט געדארפט טראגען צוויי מייל ווייטער, צו יענעם שפיטאל וואו די שוועסטער איז געלעגען.

אין איטאליען איז פאראן א דאקטאר מיטן נאמען דזשיאקאנדא פראטי, וועלכער ארבייט אין זיין לאבאראטאריע צו פארפאלקאמען זיין ערפינדונג, אז מען זאל קענען עלטערע לייט יונגער און געזינטער מאכען דורך נייע בלוט.

די דאקטוירים יורעוויטש פון טשעכאסלאוואקיי און קראשעט, פון לאנדאן, ארבייטען מיט זייערע עקספערימענטען מעגליך צו מאכען, דאס מען זאל קענען אויף מענשען בענוצען בלוט פון חיות.

בכלל, וועלען נאך זיכער גרויסע זאכען ענטדעקט ווערען אין דער מעדיצין, אין פערבינדונג מיט „בלאד-טראנספיוזשאן".

צוליב דעם וואס „בלאד-טראנספיוזשאנס" ווערען לעצטענס אפט געמאכט, האט זיך ענטוויקעלט א גאנצע ביזנעס ארום דעם. עס זענען דא מענשען וואס מאכען א לעבען פון דעם וואס זיי פערקויפען בלוט פאר קראנקע אין די שפיטעלער. אין שפיטאל זענען דא זייערע נעמען און אדרעסען, און ווען מען דארף זיי רופט מען זיי אפ און זיי קומען גלייך צו לאזען אפצאפען פון זיך די נויטיגע בלוט וואס מען דארף האבען. זיי אליין זענען נאטירליך געזונט און האבען בלוט איבעריגענוג.

נישט לאנג צוריק האט זיך אין ניו-יארק געטומעלט מיט א יונגען יתום, דזשארדזש מאשער וואס איז געלעגען אין א שפיטאל און מען האט געדארפט אין איהם אריינגיסען בלוט. ער האט געליטען אויף א שווערע פארמע פון „אנעמיע" קיינער איז אבער נישט געווען וואס זאל קענען בעצאהלען פאר בלוט. די זאך איז פובליצירט געווארען אין די ציייטונגען, און א סאך מענשען מען זאגט צוהענדליג צו טויזענד פערזאן, האבען זיך געהאט געמאלדען, אז זיי זענען גרייט צו געבען בלוט פאר דעם קראנקען. פון זיי האבען די דאקטוירים אויסגעקליבען בלויז עטליכע, וועמעס בלוט עס האט אמבעסטען געפאסט צו דעם יונגעל. דארט האבען די איינשפריצונגען נישט געהאלפען. און דאס יונגעל איז געשטארבען. אבער אין די מערסטע פאלען העלפט דאס יא.

די יודישע פירשטין פון דעם קאטוילישען לאנד

די בערלינער צייטונגען ברענגען פון וואדוץ, די הויפטשטאדט פון דעם פירשטענטום ליכטענשטיין, די פרטים וועגען דער פייערליכער אויפנאהמע פונ'ם פירשט פראנץ 1., וועלכער איז געקומען אין זיין לאנד צוזאמען מיט זיין פרוי, פירשטין עלזא. דער פירשט, וועלכער איז איצט אלט 76 יאהר האט נישט לאנג חתונה געהאט מיט דער טאכטער פונ'ם בעוואוסטען באנקיר באראן פאן גוטמאן. די אורעלטערען פון פראנץ 1. רעגירען איבער דעם לאנד שוין פון יאהר 1718.

דאס פירשטען-פארל איז פייערליך בעגעגענט געווארען דורך דעם בישאף געארג און דורך די מיטגלידער פון דער רעגירונג און לאנדטאג. דער פייערליכער צוג האט זיך געצויגען ביז צו דער פראכטיגער גאטישער קירכע אין וואדוץ, דא האט דער בישאף געבענשט די פערזאמעלטע און אפגעהאלטען א גאטעסדינסט. נאכדעם האט געהאלטען א דרשה ד"ר מארסער.

דאס פירשטען-פאר איז דאן אוועק אין לאנדטאג, וואו עס האט זיי פייערליך בעגריסט דער פארזיצער פון לאנדטאג פאסטאר פרומעלט. א סיף-געריהרטער האט פראנץ 1. אין זיין ענטפערדע געדאנקט אלע צו אלגעמיינער פרוכטבארער ארבייט.

אויף דער היסטארישער לאנקע פאר דעם ליכטענשטיין-פאלאץ, אויף די אלטע אויסגעשניצטע טורמעס, וועלכע קוקען הונדערטער יאהרען אויף דעם פרעהליכען ריין-טאל, פלאטערט די רויט-בלויע פאהן פון די ליכטענשטיינס. דא איז איינגעארדענט א בעצירטע עסטראדע, וואו דאס פירשטען-פארל מיט'ן בישאף געארג ארומגערינגעלט מיט די מיטגלידער פון דער רעגירונג און פונ'ם לאנדטאג, נעהמען אן גראטולאציעס פון בעפעלקערונג. ארום 5000 פערזאן האבען זיך פערזאמעלט אויף דער לאנקע. דער פייערליכער צוג האט זיך אנגעהויבען מיט פערד-הערעלדען אין וויים-רויטע קליידער פון די אלטע ליכטענשטיין-ריימער פון וואלענשטיין-לאגער. נאך זיי פאהנען-טרעגער און נאכדעם פארשטעהער פון אלע אמטען אין ליכטענשטיין.

נישט לאנג האט זיך אין די ציייטונגען בעוויזען א ידיעה, אז ערב דער חתונה איז צום פירשט געקומען א דעלעגאציע פון דער בעפעלקערונג אין ליכטענשטיין מיט א בקשה זיך אפציהאלטען פון דער חתונה, ווייל זיין כלה איז א יודיש קינד און די שטרענג קאטוילישע בעפעלקערונג וועט זיך צו איהר נישט בעציהען מיט דער געהעריגער אכטונג. די פירשטין עלזא האט אבער מיט איהרע איינפאכע און נאטירליכע מאניערען באלד געוואונען די הערצער פון אלע איינוואוינער, כיי יונגע, ווי אלטע. מען האט זי בעווארפען מיט א רעגען פון בלומען.

מיט פלאטערנדע פאהנען האבען זיך פערזאמעלט פיל ארגאניזאציעס ארום דעם פירשטען-פארל און איניגע יונגע שעהנע מעדלעך אין פארביגע קליידער האבען גענומען פיהרען א קאראהאד. מיט א לייכטענד פנים האט די פירשטין עלזא געקוקט אויף דער טאנצענדער יוגענד, און נאכדעם האט זי זיי געשענקט 100,000 פראנק.

די פייערונג האט זיך פערענדיגט מיט דעם פייערליכען נאציאנאלען הימן אויסגעפיהרט דורך אלע אנוועזענדע.

שעהנע מעשיות פון דער גאנצער וועלט

יודען אין כינע—טאנצט נישט צופיל—אויטאמאטען אין קירכעס—אַן אַנצוג לויט'ן פּאָרטרעט

כינע איז איינע פון די נישט פילע לענדער וואו עס איז אינגאנצען נישט פערהאן קיין יודען-פראגע.

אַ יודישע קאלאניע איז דאך דארט געווען.

עס האבען זי ענטדעקט אין יאהר 1707 די יעזואיטען אין קאַי-פאַנג פו, וואו מען האט ענטדעקט אַ יודישע סינאַגאָגע און אַ יודישען בית-עולם לויט די אויפשריפטען, וועלכע מען האט דארטען געפונען, זענען די יודען אנגעקומען קיין כינע בעת דער דינאַסטיע האַן (אין יאהר 206 פאַר קריסטוס געבוירט ביז 221 נאך קריסטוס געבוירט).

*

דער פראפעסאר פון העלסינגפארסער אוניווערזיטעט קאַרל טיגעסטעט פאַרשט שוין עטליכע יאהר די ווירקונג פון די נגענוועטיגע טענץ אויפ'ן מענשליכען ארגאַניזם. ווי עס איז דערגאַנגען דער פינלענדישער געלעהרטער פערבעדליכט אַ נאָרמאַלער מאַנספערשוין, ווען זער טאַנצט אַ וואַלץ, אַ סכום וואַרימקייט, וואס וואלט גענוצען געקאנט אויפצוקאָכען 5 ליטער וואַסער. טאַנצען אַ גאַנצען אָוונד טשאַרלסטאָן איז געגליכען לויט דער פערשוואונדענער ענערגיע, צום אויסהאַקען צעהן בוימער.

דער פולם פון אַ טאַנצענדען מענשעי קלאַפט מיט 20,000 מאָל מעהר ווי אַ נישט-טאַנצענדער. דעם גרעסטען שאָדען ברענגען די טענץ דעם האַרץ. ביי מענשען וועלכע טאַנצען אַ סך, ספּעציעל ביי פרויען, ענטוויקעלט זיך שוין איי אַ קורצער צייט אַ האַרץ-פעהלער.

„טאַנצט נישט קיין סך" וואָרענט דער פראפעסאר טיגעסטעט „ווער שרייבט באַלד אַ צוואה".

*

ווי עס מעלדעט „פּאַרי מידי" איז אין קירכע „טריניטע" נאך אַ לענגערען רעמאָנט אַריינגעפיהרט געוואָרען אויך איניגע טעכנישע נייקייטען. פאַר'ן בילד פון דער מאַדאָנע שטעהט אַן אויטאָמאַט מיט אַן אויפשריפט: „אויב איהר ווילט עס זאָלען זיך אָנצינדען ליכט פאַר דער מאַדאָנע, לאָזט אַריין אין דער עפענונג אַ פראַנק".

אַזעלכע אויטאָמאַטען זענען אַוועקגעשטעלט אויך אין פערשידענע אַנדערע ערטער. דער וועכטער פון דער קירכע האט דערצעהלט, אַז יעדער אַפּאַראַט ברענגט מינדעסטענס 50 פראַנק אַ וואָך הכנסה.

*

יונג לאָרד טשערטשעל איז געקומען קיין קאַנאַדע האָט ער פון טאָראָנטאָ בעשטעלט טעלעגראַפיש קיין טאָראָנטאָ צוויי אַנצוגען, נישט אָנגעבענדיג זיין מאָס, ווען טשערטשיל איז געקומען קיין טאָראָנטאָ, האט ער געשיקט נאָכ'ן שניידער און יענער האָט איהם געבראַכט די בעשטעלונג, און וועלכער מען האָט נישט בעדאַרפט מאַכען קיין איין אויסבעסערונג. דער שניידער האָט אויפגענעהט די אַנצוגען לויט די פּאָרטרעטען פון טשערטשיל אין דין קאַנאַדער צייטונגען.

יורידישע עצות

אין דער דאזיגער אפטיילונג גיט די רעדאקציע פון „נייעם פאלקסבלאט" ענטפערען אויף יורידישע פראגען, וואס ווערען צוגעשיקט שריפטליך פון אונזערע לעזער.

קופאן
יורידישע אפטיילונג
פון „נייעם פאלקסבלאט".

ביים דערלאנגען אן'אנפראגע אויף א יורידישע עצה, דארף צוגעלייגט ווערען דער קופאן מיט דער דאטע פון טאג, ווען די אנפראגע ווערט אריינגעגעבען. אויף אנפראגען אהן קופאן, וועט קיין ענטפער נישט געגעבען ווערען.

9676. B פון באלוטער מארק.

אויב די פאבאר-קאמיסיע האט אייך קוואליפיצירט צו דער קאטעגאריע A לויט'ן פאראגר. 78, האט זי איינגעפונען, אז איהר זענט טאקע קראנק אויף טראכאמע (jaglicę) נאר אין א זעהר לייכטער פארם. ווען מען וועט אייך אריינציהען און צי מען וועט אייך אינגאנצען אריינציהען אין די מיליטערישע רייהען, איז איצט שווער צו זאגען.

געוויס אויב איהר האט זיך ביי דער רעגיסטראציע נישט אנגעגעבען אלס אינטעליגענט אדער פאכמאן האט איהר שאנסען צו פערבלייבען אויפ'ן קאנטיגענט.

9677. א לעזער פון מרדכי גבאי'ס גאס.

אזוי ווי איהר זענט נאך נישט אלט קיין פולע 26 יאהר מוזט איהר האבען אן'ערלויבניש פון דער מיליטער-מאכט אויף אנ'אויסלענדישען פאס.

אלס דורכגעמאכטען די מיליטער-דינסט וועט מען אייך קיין בעזונדערע שוועריגקייטען נישט שטעלען.

9678. M. P.

פאר'ן לויפענדען 3-טען קווארטאל (פון 1-יולי ביז'ן 30. סעפטעמבער) דארף מען פאר 1-שטוביגע דירות (מיט אדער אהן קיך) צאהלען 73 פראצענט דירה-געלד און 3 פראצ. אויפ'ן חשבון פון די אויסגאבען. צוזאמען אלזא 76 פראצ. פון גרונד-דירה-געלד.

בכלל איז דאס לויפענדע קווארטאל שוין דאס לעצטע, פאר וועלכען מ'דארף נאך צאהלען פאר אויסגאבען.

9679. א טעגליכער לעזער פון נ. פ. B

9680. ה. אייזענבערג.

9681. ב. נ. פון וויסאקע גאס.

וועגען אייערע ענינים דארפט איהר זיך פערשטענדיגען מיט אונזער יוריסט טעגליך פון 3—4 נאכמיטאג מיטברענגענדיג די צייטונג.

9682. לעווענזאן.

דאס געפונען זיך אין א פרעמדען וואלד, מעג אפילו דער אריינטרעט זיין פערבאטען, איז נאך נישט קיין שטראפבארער פערברעך.

אויב מען האט אייך צוגעצויגען צו געריכטליכער פעראנטווארטליכקייט לויט'ן ארטיקעל 630 פון שטראף-קאדעקס – האט מען מסתם אייך געטראפען פאהרען אין מיט'ן וואלד מיט א וואגען, זעג אדער אנדערע מכשירים.

עס דראהט אייך ערגסטען פאל א קליינע שטראף.

Dr. Z. Rakowski

ספעצ. פאר אויערען-, נאז-, האלז- און לונגען-קראנקה
קאנסטאנטינער 9, טעלעפאן 27-81.
שפרעכשטונדען פון 12—2 און פון 5—7. נעמט אויך אן אין לעמשגיצע, זגערזשער 17 פון 10—11 און פון 2—3.

Dr. med. J. Lubicz

ORTOPEDA, Gdańska 28, tel. 41-46
קראנקהייטען פון די ביינער, געלענקען, פערקרימונגען פון די פלייצעס און גלידער.
איינענע פראצאהניע פון זעמטליכע ארטאפעדישע אפאראטען, ווי: וואלדערקעס אויף פלאטפוסען, קונסטליכע פיס, גארסעטען א. ז. וו. עמפפאנגט פון 5—7 אוו.
צוריקגעקעהרט.

DR. MED.
A. URYSON

אינערליכע קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט.
נעהמט אן פון 3 ביז 5 נאכמיטאג.
Konstantynowska 20, telef. 35-85

פעלדשער מאכט א סקאנדאל אין א רעסטאראן

(2) אין רעסטאראן „מעט־אפאל“ איז נעכטען ביינאכט פאר׳עקומען א געוואלדיגע א־אנטור־ע. אין לאקאל איז אריינ׳עקומען א פולשטענדיג שיכור־ רער דער פעלדשער פון דער קראנקען־קאסע סטא־ ניסלאוו וואלטשאק, אין בעגלייטונג פון נאך צווי פערזאן. וואלטשאק האט פערטשעפעט און געשלא־ גען עטליכע פון די געסט. ס׳איז ארויסגערופען גע־ ווארען א פאליציאנט, וועלכער האט זיך קוים גע־ קענט אן עצה געבען מיט דעם אוואנטוריק. ס׳איז צוזאמען עשטעלט געווארען א פראטאקאל, אן אפ־ שריפט איז אויך איבערגעשיקט געווארען צום קא־ מיסאר פון דער קראנקען־קאסע.

געשטארבען אנ׳אנפאלער

(2) בשעתו האבען מיר מיטגעטיילט וועגען אנ׳אנפאל אויפ׳ן פאליציאנט גארטשינסקי, וועלכער איז פאר׳עקומען אויף באלישא 12.

דער הויפט־אנפאלער א געוויסער סטאניסלאוו מארקעוויטש איז רעגאלט דורכ׳ן פאליציאנט פער וואונדעט געווארען אין דער פלייצע.

נעכטען איז מארקעוויטש געשטארבען אין שפיטאל.

טיפוס

(וו) די עפידעמיע פון בויך־טיפוס שטארקט זיך. היינטיגע וואך זענען נאטירט געווארען 20 פאלען פון בויך טיפוס.

פערזאמלונג פון „מחזיקי חולים“

(—) עהערנעכטען איז אונטער׳ן פארזיץ פון ה׳ גאלדבערג פאר׳עקומען א מיטגלידער־פערזאמ־ לונג פון דער געזעלשאפט „מחזיקי חולים“ קילינסקי 120. א גאנצע רייה רעדנער האבען אנ׳געוויזען, אז דער געוו. פרעזעס פון פעראיין ה׳ אייזענבערג, האט אין דער צוזשטימונג פון די מיטגלידער איינ־ געארדענט א באנק אין לאקאל פון פעראיין. האט פערווענדעט 1600 זלאטעס פעראיינס־געלד אויף די נעבראיכע פון דער באנק, די טעטיגקייט פון וואויל־ טעטיגען פעראיין איז אינגאנצען צוליב דעם פאראַ־ ליזירט געווארען און דערזעלבער ה׳ אייזענבערג האט אפילו נישט דערלאזט, אז די מיטגלידער פון פעראיין זאלען זיך צונויפקומען, כדי צו רעאגירען אויף דער אזוי ער טעטיגקייט. צום סוף איז בעשלאסען גע־ ווארען אפצונעהמען דעם לאקאל ביי דער באנק.

נישט איהם איז מען שולדיג

נאר ער איז שולדיג

אין נעכטיגען נומער פון אונזער צייטונג אין דער נאטיץ אונטער׳ן קעפעל „א סקאנדאל ביים מאהנען א חוב“ האט זיך אריינגעכאפט א טעות. דער בעל חוב איז דער אינהאבער פון „ספינקס“— ה׳ גאלדשטיין, וועלכער איז שולדיג דער פירמע „איטאליא“ א געוויסע סומע. ביים איינמאהנען דעם חוב איז פארגעקומען דער סכסוך וועגען וועל־ כען מיר האבען געשריבען.

פון דער בעמישער דאמף־וועשעריי און פארבעריי „טוועלינא“

די כעסישע דאמף וועשעריי און פארבעריי, וועלכע האט זיך קונה שם געווען מיט איהר סא־ לידער ארבייט געפינט זיך אונטער דער פערזענ־ ליכער לייטונג פון אייגענטימער ה׳ הארי קאס־ רילעוויטש.

ראדיא־פראגראם

מיטוואך, 28 אויגוסט

12,05 ווארשא: קאנצערט פון גראמאפאן־ פליטעס. 16,30 ווארשא: קאנצערט פון גראמא־ פאן־פליטעס. 18,00 פויזען נאכמיטאג קאנצערט. 20,30 ווארשא: קאנצערט פון בערטא גראופארד און באלעסלאוו קאן. 21,30 ווילנא: „טרויקא הולטאיסקא“. 22,05 ווארשא: קאמוניקאט פון פ.א.ט. 23,00 פויזען: טאנץ־מוזיק. 19,45 דא־ ווענטרי: „ווערטהער“ אפערע פון מאסענעט. 20,00 מינכען. „צעהן מיידלעך אהן א מאנספער־ שוין“, אפערעטקע פון סופפע. 20.00 לאנדאן: באך־אווענד. 20,30 בערלין: „רעוויזאר“ קאמע־ דיע פון גאגאל. 20,45 קעניגוואוסטערהאוזען: קאמעראל־קאנצערט.

מעלדונגען

—=:§:=—

א גרויסער פראטעסט = פערזאמלונג „אין התאחדות“

היינט מיטוואך פונקט 5 אזייגער נ. מ. קומט פאר אין לאקאל שענקעוויטש 5‏-3 אין צוזאמענ־ האנג מיט די טרויעריגע געשעהענישען אין ארץ־ ישראל א גרויסען פראטעסט־פערזאמלונג. חברים און פריינד קומט מאסענווייז. דער ועד

י.ס.ד.א.פ. פועלי־ציון לאדזער ארגאנ.

חברים און חבר׳טעס!

איהר ווערט אויפגעפאדערט צו קומען היינט, דעם 28־טען, פינקטליך 8 אווענד אין לאקאל פון געזעלש. אווענט־קורסען, זגערזשער 17 אויף א חברים־פערזאמלונג א. ט. א. די געשעהענישען אין ארץ ישראל. איין חבר דארף צו וויסען געבען דעם צווייטען.

8922 לאדזער קאמיטעט.

עס ווערען אויפגעפאדערט אלע חברים פון פערבאנד ציוניסטען־רעוויזיאניסטען ארגאניזאציע „מנורה“ און ברית טרומפלדר, זיך צו שטעלען היינט, פינקטליך 4 א זייגער נאכמיטאג אין לא־ קאל פון ברית טרומפלדר, קילינסקעגא 60. אין צוזאמענהאנג מיט דער פראטעסט אקציע צוליב די געשעהענישען אין ארץ־ישראל.

1268 דער לאקאל־קאמיטעט.

ס׳ווערט בעקאנט געמאכט, אז איינשרייבונגען פון שילער קימען פאר פון 25־טען ביז׳ן 31 טען אויגוסט ד. י. אין די שעה׳ן פון 10–12 פארמיטאג.

די נייע שילערס און די געוועזענע שילערס פון שאקינ׳ס גימנאזיום מוזען זיך מעלדען פערזענליך און בעלעגען די דאקומענטן.

איינטריטס־עקזאמענס וועלען פארקומען דעם 1. און 2. סעפט. 9 א זייגער פריה.

Dyrekcja i Zarząd
Gimnazjum Męskiego Towarzystwa Szerz. Oświaty i Wiedzy Techn. wśród Żydów w Łodzi, ul. Pomorska 48.

די לייטונג פון דער לעהר־אנשטאלט
„בית־תלמוד“
לאדז, צעגעלנ. 11 טעלעפ. 57‏-16
מאכט בעקאנט, אז שילער ווערען אנגענומען אין דער קאנצעלאריע יעדען טאג פון 9 ביז 2 מיטאג און פון 4 ביז 7 אווענד.
די למודים הויבען זיך אן כ״ו מנחם אב הבע״ל (דעם 1/9 1929).
8914 די לייטונג.

די לייטונג פון דער
7־קל. העברעאיש. קאעדוקאציאנס־שולע
„יבנה“ לודז, ציגלניה 75 טעלעפאן 13‏=34
איז מודיע, אז אנמעלדונגען פון נייע שילער און שילעריןס ווערען אנגענומען טעגליך פון 9–1 נאכמיטאג. 1887
ביי דער שולע עקזיסטירט א מוסטערהאפטע פרעבעל־שולע.

מיט די רעכט פון רעגירונגס־גימנאזיום
8־קלאס. מעדכען־גימנאזיום
„WIEDZA“ „וויעדזא“
ווסכאדניא 62, טעל. 38‏=75.
אנמעלדונגען פון ניי־איינטרעטענדע שילערינס נעמט אן טעגליך דער סעקרעטאריאט פון 10–1 און פון 5–7.
די עקזאמענס וועלען פארקומען אין סעפטעמבער.
B. JUDELEWICZ דירעקטאר 8771

Dr. med.
L. Pikielny
אורלאג
ספעציעל ארצט פאר נירן בלאזן און הארן ־ קראנק.
NAWROT 8
tel. 19-90
עמפפאנגט פון 4–7 אוו.
נעמט אויך אן אין דער לעטשניצע „Zdrowie“ נאוואמיעסקא 3 פון 12½ ביז 2 אזייגער נאכמ.

HELLER

Dr. med.
H. LAJCHTER
צאהן־כירורג
דזיאסלע־, קין־, גימען־, און צונג־קראנקהייטען.
Konstantynowska 9.
telefon 49-66
od 1½—5 po poł. 4604

Dr. med.
M. Kerszner
קינדער = קראנקהייטען
זשעלאנא 16
טעל. 51‏-96
צוריקגעקעהרט
נעמט אן אין דער לעטשניצע בזשעזשינע 11

קאמוניקאט.

די פערוואלטונג פון דער יודישער קהלה אין לאדז איז מודיע, אז זי האט בעשטימט
4 יערליכע סטיפענדיעס
צו 1200 זלאטעס יעדע
פאר די שילער פון די וועלטליכע און תלמוד׳ישע הויכשולען.
הוץ דעם טרעט צו די פערוואלטונג צו פערטיילען
שטיצעס אלא שכר־למוד
פאר קינדער פון די חדרים פון די פאלקס־ און מיטעל־שולען.
די גענויע פרטים געפינען זיך אין דעם ערשטען נומער פון דער „כראניק פון דער יודישער קהלה אין לאדז“, וועלכע מען קאן גאנץ אומזיסט בעקומען אין דער קהלה־קאנצעלאריע (פלאץ וואלנאשטשי נומער 6) אין די אמטליכע שעהן פון 9 ביז 15 נאכמיטאג.
8810

מיט פולע רעגירונגס־רעכט (קאטעגאריע A)
8־קלאס. מעדכען־גימנאזיום מיט 3 פאראלעל־קלאסען (A, B, C)
פון **Marja Hochsteinowa**
WÓLCZAŃSKA 23, telefon 14-27
שילערינס ווערען איינגעשריבען אין די שול־שטונדען.
ביים גימנאזיום „קינדער־היים“ לויט סיסטעם פון פראפ. מאנטעססארי

GIMNAZJUM ŻEŃSKIE
Eug. Jaszuńskiej-Zeligmanowej
18 POŁUDNIOWA 18
איינשרייבונגען פון נייע שילערינס ווערען אנגענומען טעגליך פון 12–2 און פון 5–7 אווענד.
ביים גימנאזיום „DOM MILUSIŃSKICH“ לויט סיסטעם פון פראפ. MONTESSORI

א צימער
פאר אנ׳אינטעליגענטען מענש צום שלאפען איז צו פערדינגען. — נארוטאוויטשא 25 וואוינונג 17.

Dr. med.
W. EYCHNER
גינעקאלאג־אקושער
זגערזשער 11.
טעל. 34‏-72
נעמט אן פון 6–8 אווענד.

7 קל. שולע
פון א. עדעלשטיין
9 סאלנא 9
איינשרייבונגען פון נייע שילער אין I, II, III, IV און V קל. יעדען טאג פון 9 ביז 12 פ. מ. און פון 4 ביז 7 נאכמ.
פאר שילער פון 5½ יאהר א ספעציעלע קלאס.
עס ווערט געלערנט עברי, חומש, רש״י, נ״ך משניות און גמרא און פארגעברייטעט אין אלע מיטעל־שולען אריין.

Dr. med.
RACHELA LEWI
זשעראמסקיעגא (פאנסקא) 24. טעל. 72‏-2[illegible]
ספעצ. קינדער־קראנקהייטען
צוריקגעקומען.
נעמט אן פון 3–4 נאכמ. אין לעטשניצע „וויטא“ פיעטריק. 43 פון 4–5 נאכמ.

א געוועלב
פרייווירדיג ביז 1000 זלאטעס גרייך איבערצו־ געבען, אין א גוטען פונקט. צו ערקונדיגען זיך ביי לעווין, פאביאניצקא שאסע 18

אנ׳אנשטענדיגער פעיקער
יונגערמאן
זוכט א בעשעפטיגונג מיט א באדינגען לוין אלס אנ־ געשטעלטער אדער פאר לײכ־ טע פיזישע ארבעט.
י פ ריירכו ער
זאלאדניא 19

איבערצוגעבען
א שעהן איינגעארדענט
פראנט־געוועלב
אין א גוטען פונקט. צו ערפאהרען זיך אין דער אדמ. פון „נ. פאלקסבלאט“

Dr. med. **NIEWIAŻSKI**
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט־ קראנקה. בעהאנדלונג פון מענער־שוועכע.
אנדזשעיא 5, טעל. 40‏-59
נעמט אן פון 8–2 נאכמ. און פון 5–9 אווענד.
בעזונדערער ווארטע־זאל פאר פרויען.

אנאנסען־פרייז: פאר׳ן טעקסט — 18 גר. [illegible] 24 גר. אין דער [illegible] 8 [illegible]
אין טעקסט — 40 [illegible] 60 [illegible] 4 [illegible]
[illegible] טעקסט — 12 [illegible] 18 [illegible] 8 [illegible]
[illegible] 50 [illegible] 100 [illegible] 10 גר. [illegible]

[illegible]־פרייז: אין לאדז — 5 זל. [illegible] אין אויסלאנד — 8 זל. [illegible]

Za Wydawnictwo „Najer Folksblat" Spółdz. z odpowiedz. udziałami: Ch. J. Brzustowski i D. Silberberg.
Czcionkami i druk „Najer Folksblat" Piotrkowska 24.
Redaktor odpowiedzialny Ch. Kaufman.